

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
ՀՐԱՄԱՆ**

№՝ 877-Ա/2

«04» 08 2017թ.

**ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0413.04.5 «ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0413.04.01.5 «ՄԱՍՆԱԳԵՏ՝ ՀՈՂԱՅԻՆ
ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ
ՉԱՓՈՐՈՇԻՉԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՓՈՐՁԱՐԿՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՆԵՐԴՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջով, հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010թ. մարտի 4-ի N 8 արձանագրային որոշման 14-րդ՝ «Հայաստանի Հանրապետությունում նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության և ուսուցման մասնագիտությունների և որակավորումների՝ կարողությունների ձևավորմանը միտված պետական կրթական չափորոշիչների մշակման և ներդրման հայեցակարգին ու գործողությունների ցանկին հավանություն տալու մասին» կետը, Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարի 2012թ. օգոստոսի 10-ի N 777-Ա/Ք հրամանով հաստատված ոլորտային հանձնաժողովի փորձագիտական եզրակացությունը՝

Հ Ր Ա Մ Ա Յ ՈՒ Մ ԵՄ

1. Հաստատել միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 «Հողային ռեսուրսների կառավարում» մասնագիտության 0413.04.01.5 «Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:

2. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 «Հողային ռեսուրսների կառավարում» մասնագիտության 0413.04.01.5 «Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը մեկ պարբերաշրջանի ընթացքում փորձարկման նպատակով ուսումնական հաստատություններում ներդնել 2018թ. սեպտեմբերի 1-ից:

3. Նախարարության աշխատակազմի նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության վարչության պետին. մինչև 2017 թվականի դեկտեմբերի 30-ը հաստատման ներկայացնել այն ուսումնական հաստատությունների ցանկը, որոնցում փորձարկման նպատակով ներդրվելու է միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 «Հողային ռեսուրսների կառավարում» մասնագիտության 0413.04.01.5 «Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման» որակավորման պետական կրթական չափորոշիչը:

4. Կրթության ազգային ինստիտուտի տնօրենին. ապահովել չափորոշչի փորձարկման ընթացքի վերաբերյալ ուսումնական հաստատություններից վերլուծական հաշվետվությունների ստացումը:

5. Հրամանի կատարման հսկողությունը հանձնարարել նախարարի տեղակալ Մանուկ Մկրտչյանին:

?????? ????????

Aug 4 2017 3:33 AM

/ԼԵՎՈՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Հավելված
ՀՀ կրթության և գիտության
նախարարի «04» օգոստոսի 2017թ.
N 877-Ա/2 հրամանի

**ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0413.04.5 ՀՀ ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0413.04.01.5 ՀՀ ՄԱՍՆԱԳԵՏ՝ ՀՈՂԱՅԻՆ
ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ» ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն չափորոշիչը սահմանում է միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 ՀՀ Հողային ռեսուրսների կառավարում» մասնագիտության՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2016թ. հուլիսի 7-ի 714-Ն որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության որակավորումների ազգային շրջանակի 5-րդ մակարդակի 0413.04.01.5 ՀՀ «Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման» որակավորմանը ներկայացվող պահանջները, հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, ուսանողների ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և առավելագույն ծավալները:

2. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 ՀՀ Հողային ռեսուրսների կառավարում» մասնագիտության 0413.04.01.5 ՀՀ «Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել ուսուցման հետևյալ ձևերով՝

- 1) առկա,
- 2) հեռակա,
- 3) դրսեկության (էքստեռնատ),
- 4) հեռավար (դիստանցիոն):

3. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 ՀՀ Հողային ռեսուրսների կառավարում» մասնագիտության 0413.04.01.5 ՀՀ «Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման» որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման համար սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.

- 1) կրթության առկա ձևով.
  - ա. միջնակարգ կրթության հիմքով՝ 2 տարի,
  - բ. հիմնական կրթության հիմքով՝ 3 տարի,
- 2) կրթության հեռակա ձևով.
  - ա. միջնակարգ կրթության հիմքով՝ 3 տարի

3) դրսեկության (էքստենսատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով.

կրթության հիմքը և ուսուցման տևողությունը որոշում է ուսումնական հաստատությունը՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար (դիստանցիոն) և դրսեկությամբ (էքստենսատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշման:

4. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հոլային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հոլային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 2556 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 4428 ժամ: Հիմնական կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0413.04.5 <<ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0413.04.01.5 <<ՄԱՍՆԱԳԵՏ՝ ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ>> ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

5. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հոլային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հոլային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման մասնագետի մասնագիտական գործունեության բնութագիրը տրվում է ըստ զբաղմունքների տեսակների և մասնագիտական պարտականությունների:

6. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հոլային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հոլային ռեսուրսների կառավարման>> մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքները՝

- 1) կադաստրային գնահատման մասնագետ,
- 2) քարտեզագրական գեոդեզիական աշխատանքների մասնագետ,
- 3) անշարժ գույքի գնահատման մասնագետ,
- 4) հողերի հաշվառող,
- 5) հողօգտագործման բաժնի մասնագետ:

7. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հոլային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հոլային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորմամբ մասնագետի մասնագիտական պարտականություններն են.

- 1) նախապատրաստել տարածքի շահագործման և զարգացման կառավարչական որոշումներ ընդունելու փաստաթղթեր,

- 2) պատրաստել առաջարկություններ անշարժ գույքի օգտագործման տնտեսական արդյունավետության որոշման համար,
- 3) մասնակցել տարածքի սոցիալ տնտեսական զարգացման նախագծմանը և վերլուծությանը,
- 4) իրականացնել հողերի մոնիթորինգ,
- 5) գնահատել տարածքի կառուցապատման նախագծերի ներդրումային գրավչությունը,
- 6) որոշել հողերի կադաստրային արժեքը,
- 7) իրականացնել կադաստրային հանույթ,
- 8) իրականացնել անշարժ գույքի օբյեկտների կադաստրային և տեխնիկական հաշվառում,
- 9) ձևավորել կադաստրային գործ,
- 10) կատարել տարածքի քարտեզագրական-գեոդեզիական ապահովման աշխատանքներ, ստեղծել գրաֆիկական նյութեր,
- 11) օգտագործել գեոտեղեկատվական համակարգերը,
- 12) որոշել հողերի սահմանների կոորդինատները, հաշվել դրանց մակերեսը,
- 13) կատարել գեոդեզիական սարքերի և գործիքների ստուգում և ճշտում,
- 14) կազմել շրջանի հողային հաշվեկշիռ,
- 15) կատարել օբյեկտի գնահատման հաշվարկներ,
- 16) հաշվել նախահաշվային արժեքներ,
- 17) ըստ ընդունված տիպոլոգիայի դասակարգել շենքերը և շինությունները,
- 18) կազմել տարբեր փաստաթղթեր,
- 19) կատարել դաշտային և կամերալ գեոդեզիական աշխատանքներ:

ԳԼՈՒԽ 3.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0413.04.5 <<ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0413.04.01.5 <<ՄԱՍՆԱԳԵՏ՝ ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ>> ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

8. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի նկատմամբ ընդհանուր պահանջները սահմանվում են շրջանավարտին ներկայացվող ընդհանուր պահանջների համաձայն:
9. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է՝

- 1) ունենա մասնագիտական գործունեության տվյալ բնագավառում իր մասնագիտական դերին անհրաժեշտ կարողությունները ձևավորելու համար պահանջվող տեսական ու գործնական գիտելիքներ,
- 2) դրսևորի աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում գործընկերների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողություն,
- 3) ունենա որոշակի փոփոխվող իրավիճակներում առաջացած խնդիրներին մասնագիտական տիպային և այլընտրանքային լուծումներ առաջարկելու կարողություն,
- 4) դրսևորի մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը համադրելու և ամբողջության մեջ դիտարկելու, ինչպես նաև քաղաքացիական գիտակցություն ցուցաբերելու կարողություն,
- 5) ունենա մասնագիտական գործունեության գործառույթները սահմանված նորմերին համապատասխան իրականացնելու հմտություններ,
- 6) ցուցաբերի իր և աշխատակիցների (առկայության դեպքում) մասնագիտական կարիքները գնահատելու և դրանց կարգավորման վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելու կարողություն,
- 7) ունենա մասնագիտական կարողությունների պարբերաբար կատարելագործման ձգտում և ինքնուսուցման կարողություն,
- 8) ցուցաբերի մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի անհրաժեշտ տեղեկատվություն փնտրելու, դրանցից օգտվելու և դրանք նպատակային օգտագործելու կամ փոխանցելու կարողություն,
- 9) ունենա աշխատակիցների (առկայության դեպքում) աշխատանքները կազմակերպելու կամ գործընկերային հարաբերությունները (լիազորության դեպքում) ըստ կարողությունների և մասնագիտացման համակարգելու հմտություններ,
- 10) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ցուցաբերի ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողություն:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0413.04.5 <<ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0413.04.01.5 <<ՄԱՍՆԱԳԵՏ՝ ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ>> ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների, առանցքային

հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական կարողությունների բնագավառում շրջանավարտին ներկայացվող պահանջների համաձայն:

11. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հոլային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հոլային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը ընդհանուր հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում պետք է՝

1) իմանա ՀՀ Սահմանադրության, զբաղվածության տվյալ բնագավառը կարգավորող հիմնական նորմատիվ ակտերի, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,

2) տիրապետի հայոց լեզվին,

3) հաղորդակցվի առնվազն երկու օտար լեզուներով,

4) տիրապետի առողջ կենսակերպ վարելու, հիգիենայի և ֆիզիկական կուլտուրայի կանոններին,

5) գիտելիքներ ունենա ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի վերաբերյալ,

6) ունենա անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների վերաբերյալ ընդհանուր տեղեկություններ,

7) ցուցաբերի կիրառական տնտեսագիտության հիմնադրույթների, մասնագիտական գործունեության բնագավառի տնտեսական երևույթների և հարաբերությունների առանձնահատկությունների, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքների, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունների իմացություն:

8) իմանա էկոլոգիական հիմնական հասկացությունների բովանդակությունը, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրների դրույթները,

9) պատկերացում ունենա արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում գործելու հիմնական սկզբունքներին և մոտեցումներին, տեղյակ լինի փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառուցվածքին և ձևերին, օգտագործի անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հոլային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հոլային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլներով սահմանված առանցքային հմտություններին:

13. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հոլային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հոլային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով շրջանավարտը պետք է տիրապետի աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլներով ըստ

մասնագիտացումների սահմանված ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողություններին:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0413.04.5 <<ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0413.04.01.5 <<ՄԱՍՆԱԳԵՏ՝ ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ>>ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) ուսումնական պարապմունքներ վարող դասախոսը պետք է ունենա դասընթացի բնույթին համապատասխանող միջին կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթության որակավորում, կամ տվյալ մասնագիտական զբաղվածության բնագավառում աշխատանքային գործունեության փորձ՝ եթե տվյալ դասընթացի ուղղությամբ միջին կամ բարձրագույն կրթություն Հայաստանի Հանրապետությունում չի իրականացվում: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները վարող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է,
  - 2) ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը պետք է ունենա տվյալ մասնագիտությամբ մասնագիտական աշխատանքի փորձ և մասնագիտական կրթություն:
  - 3) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:
15. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) հաստատությունը պետք է ունենա մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների ծրագրային բովանդակությանը համապատասխանող ուսումնական, մեթոդական և տեղեկատվական նյութեր (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա և այլն), գնահատման և ատեստավորման նպատակով օգտագործվող նյութեր, ուսումնական գործընթացի արդյունավետ իրականացմանը նպաստող այլ նյութեր, ուղեցույցներ:
16. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ պահանջները

սահմանվում են ըստ ուսումնական կաբինետների, լաբորատորիաների, արհեստանոցների, սպորտային համալիրի: Դրանց հազեցվածությունը որոշվում է ուսումնական ծրագրերի պահանջներին համապատասխան:

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

ա. ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ տնտեսագիտական առարկաների,

բ. ռուսաց և օտար լեզուների,

գ. տեղեկատվական տեխնոլոգիաների,

դ. գեոդեզիայի և երկրաբանության,

ե. հողագիտության և հողաշինարարության,

2) Սպորտային համալիր՝

ա. մարզադահլիճ,

բ. մարզահրապարակ,

Կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) առկա ուսուցման ձևի համար ուսումնական տարվա սկիզբը սեպտեմբերի 1-ն է, իսկ հեռակա, դրսեկության (էքստեռնատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերի համար սահմանվում է ուսումնական պլաններով,

2) ուսումնական յուրաքանչյուր տարվա տևողությունը սահմանվում է ուսումնական պլանով,

3) ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանձանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները,

4) ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն և պարտադիր պարապմունքների շաբաթական ծավալը չպետք է գերազանցի 36 ժամը՝ առանց նախասիրական առարկաների, խորհրդատվությունների և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքների բեռնվածության,

5) հեռակա ուսուցման ձևի դեպքում ուսանողների հետ պարտադիր պարապմունքների տարեկան ծավալը առնվազն 160 ժամ է,

6) ուսումնական խմբի համար խորհրդատվության տարեկան ծավալը կազմում է մինչև 100 ժամը,

7) նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

18. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ներառում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաներ,
- 2) պրակտիկայի յուրաքանչյուր տեսակի տևողությունը սույն չափորոշչով սահմանված պրակտիկայի ընդհանուր տևողությանը համապատասխան սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով,
- 3) պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում է ուսումնական հաստատությունը.
- 4) ուսումնական պրակտիկաներն անցկացվում են պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում և տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական արհեստանոցներում, ուսումնափորձնական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև կազմակերպություններում, հաստատություններում,
- 5) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման ուսանողների ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) ուսումնառության ընթացքում բոլոր ուսանողները պարբերաբար ատեստավորվում են, որի նպատակը ըստ սույն չափորոշչով սահմանված կարողությունների տարրերի նրանց ձեռքբերումները հավաստող վկայություններ ստանալն է,
- 2) ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ժամկետների, անցկացման ձևի և ներառվող նյութի ծավալի մասին,
- 3) պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով,
- 4) պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա ստուգել շրջանավարտի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների համապատասխանությունը սույն չափորոշչով 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման մասնագետի համար սահմանված պահանջներին:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 0413.04.5 <<ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ>> ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ 0413.04.01.5 <<ՄԱՍՆԱԳԵՏ՝ ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ>> ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՄՈԴՈՒԼԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ, ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ԴՐԱ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու համար հաստատությունը կազմում և հաստատում է առանցքային հմտությունների, ընդհանուր և հատուկ մասնագիտական մոդուլների, ընտրովի դասընթացի ուսումնական ծրագրերը, կրթության կառավարման պետական լիազորված մարմնի երաշխավորած ձևին համապատասխան ուսումնական պլանը՝ հաշվի առնելով 3-րդ աղյուսակում բերված օրինակելի ուսումնական պլանը:

21. Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող հաստատությունը սույն չափորոշի հիման վրա մոդուլային ուսումնական ծրագրերը և ուսումնական պլանը կազմելու ժամանակ՝

1) կարող է փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը՝ պահպանելով մասնագետի (շրջանավարտի) կարողություններին և հմտություններին ներկայացվող պահանջները,

2) պետք է մոդուլների արդյունքներին և դրանց կատարման չափանիշներին համապատասխան ուսումնական ծրագրերը մշակելիս հաշվի առնի գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,

3) պետք է առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշի տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,

4) պետք է միջանկյալ ատեստավորման ընդհանուր շաբաթների սահմաններում որոշի ըստ կիսամյակների այս ատեստավորմանը հատկացվող ժամանակը,

5) պետք է մասնագիտության նկարագրին համապատասխան տվյալ որակավորման ամբողջացման անհրաժեշտությունը և առանձնահատկությունը հաշվի առնելով՝ կազմի և հաստատի ընտրովի դասընթացների ուսումնական ծրագրերը,

6) օգտվելով երաշխավորված ձևում տրված պարզաբանումներից՝ պետք է կազմի ուսումնական պլանի կիրառման պարզաբանումները,

7) պետք է պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշի ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,

Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման պետական կրթական չափորոշիչի

Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ>>		
1.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-Հ-5-17-001
2.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի անձնական շփման ունակությունները, ակտիվացնել միջանձնային հաղորդակցության հնարավորությունները, ձևավորել աշխատանքային և մասնագիտական գործունեության ընթացքում նպատակային հաղորդակցման, գործնական կապերի ու հարաբերությունների ստեղծման կարողությունը:
3.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
4.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
5.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը ուսումնառության յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է
6.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար
7.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում հաղորդակցման անհրաժեշտությունը անձի ինքնադրսևորման և գործարար հաջողությունների համար, 2) ներկայացնում է շփման և անձնական հաղորդակցման ձևերը, բաղադրիչները, 3) ներկայացնում է գործնական հաղորդակցման եղանակները, բաղադրիչները, 4) շփման հնարավորությունը ուղղորդում է նպատակային հաղորդակցմանը,

		5) անձնական հատկանիշները օգտագործում է գործնական հաղորդակցության մեջ:
8.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կիրառել ուղղակի հաղորդակցման ձևերը
9.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում ուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 2) բանավոր հաղորդակցման ժամանակ վարում է զրույց, արձագանքում է հարցադրումներին, 3) հանդես է գալիս հաղորդումներով և զեկույցներով՝ ներկայացնում է հստակ և նպատակային խոսք, 4) ուղղակի հաղորդակցման ընթացքում հայտնում է տեսակետ, դրսևորում է հետաքրքրություններ, հաճոյախոսում է, 5) մասնակցում է քննարկումների և բանավեճերի, պահպանում է համագործակցության շարունակականությունը:
10.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կիրառել անուղղակի հաղորդակցման ձևերը
11.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում անուղղակի հաղորդակցման ձևերը, 2) կազմում և ձևակերպում է գրավոր խոսք՝ պահպանելով նպատակայնությունն ու էթիկան, 3) օգտագործում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաները և այլ տեխնիկական միջոցները՝ նպատակային տեղեկատվությունը փոխանցելու համար, 4) կազմում է գրություններ՝ ըստ հասցեատիրոջ և նպատակի, 5) վարում է տեղեկատվության հավաքագրման և փոխանցման փաստաթղթեր, 6) բանավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է գրավորի, 7) գրավոր հաղորդակցման նյութը փոխարկում է բանավոր հակիրճ նյութի:
12.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ձևավորել և զարգացնել միջանձնային հաղորդակցում
13.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) նախաձեռնում է անձնական և աշխատանքային շփում՝ ըստ իրավիճակի և զրուցակցի կամ հասցեատիրոջ, 2) ստանում, մշակում և դասակարգում է անհրաժեշտ (նպատակային) տեղեկատվությունը, 3) առկա տեղեկատվությունն օգտագործում է միջանձնային հաղորդակցում ձևավորելու համար, 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար, 5) ներգրավվում է երկխոսություններում, քննարկումներում, հայտնում է կարծիք, հիմնավորում է տեսակետներ,

		6) պահպանում և եզրափակում է երկխոսությունը, 7) կարողանում է հաղորդակցվել՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և ունկնդրի հետաքրքրությունները:
14.	Ուսումնառության արդյունք 5	Խթանել համագործակցության ձևավորումը, ստեղծել նախապայմաններ շարունակական գործընկերության համար
15.	Կատարման չափանիշներ	1) ներկայացնում է համագործակցությանը խթանող միջոցառումները (գովազդ, հայտարարություններ, ցուցահանդեսներ), 2) հավանական գործընկերոջ վերաբերյալ հավաքում է անհրաժեշտ տեղեկատվություն, 3) հավաքագրված տեղեկատվությունն օգտագործում է գործարար հաղորդակցում ձևավորելու համար, 4) օգտագործում է հաղորդակցման հնարքները և տեխնոլոգիաները՝ հետաքրքրություն առաջացնելու և շահադրդելու համար, 5) հաղորդակցման ընթացքում ձեռք է բերում վստահություն, 6) ապահովում է հետադարձ կապի միջոցառումներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ>>		
16.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ԱԱՕ-5-17-001
17.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները պահպանելու, սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան կենցաղը և աշխատանքը կազմակերպելու, հավանական վտանգները և վթարները կանխարգելելու, արտադրական վթարների դեպքում՝ անվտանգության միջոցառումներ իրականացնելու և առաջին օգնություն ցուցաբերելու կարողություններ:
18.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
19.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
20.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը ուսումնառության յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է
21.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել աշխատանքային գործունեության ընթացքում և կենցաղում անվտանգության կանոնները
22.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում անվտանգության կանոնների սահմանման, իրավական կարգավորման և պահպանման անհրաժեշտությունը,

		<p>2) ըստ հիմնական բնագավառների ճիշտ է ներկայացնում անվտանգության կանոնների պահանջները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման անվտանգության կանոնները,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում հրդեհային անվտանգության և հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները,</p> <p>6) ներկայացնում է անվտանգության կանոնների խախտման հետևանքները, պատասխանատվությունները:</p>
23.	Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպել կենցաղը և աշխատանքը սանիտարահիգիենիկ պահանջներին համապատասխան
24.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է մարդու առողջության և աշխատանքի ընթացքում աշխատունակության վրա ազդող գործոնները (սանիտարահիգիենիկ, հոգեբանաֆիզիոլոգիական, էսթետիկական, սոցիալական-հոգեբանական),</p> <p>2) ներկայացնում է աշխատավայրի սանիտարիայի և հիգիենայի ընդհանուր նորմերը (միկրոկլիման, ճառագայթումը, լուսավորվածությունը, տատանումները և այլն),</p> <p>3) ներկայացնում է աշխատանքի համար անհրաժեշտ նյութերը և դրանց անվնաս օգտագործումը,</p> <p>4) ներկայացնում է սանիտարիայի և հիգիենայի պահպանման համար անհրաժեշտ միջոցառումները:</p>
25.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կանխել հավանական վտանգները և վթարները, իրականացնել անվտանգության միջոցառումներ
26.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների առաջացման պատճառները և հետևանքները,</p> <p>2) ներկայացնում է արտադրական վթարների կանխման աշխատանքները,</p> <p>3) ներկայացնում է առանձին խմբերի (հաշմանդամություն ունեցող անձինք, հղիներ, անչափահասներ և այլն) աշխատանքային առանձնահատուկ պայմանները և վտանգների կանխման սահմանված միջոցառումները,</p> <p>4) ներկայացնում է կենցաղային և արտադրական վթարների ու դժբախտ պատահարների փաստաթղթային ձևակերպումների կարգը:</p>
27.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին օգնություն
28.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) տիրապետում է տարբեր իրավիճակներում առաջին օգնության հիմնական կանոններին,</p> <p>2) առաջին օգնության գործողությունների քայլերը ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>3) կատարում է արհեստական շնչառության և սրտի աշխատանքի վերականգնման գործողություն,</p>

		<p>4) կատարում է արյան հոսքի դադարեցման և բաց վնասվածքների վիրակապման գործողություն,</p> <p>5) կատարում է այրվածքների նախնական մշակման և էլեկտրահարվածին առաջին օգնություն ցուցաբերելու գործողություններ,</p> <p>6) տարբեր կտրվածքների դեպքում կատարում է վիրակապման և անշարժացման գործողություն,</p> <p>7) ներկայացնում է տարբեր թունավորման դեպքերում առաջին օգնության գործողությունները:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅՈՒՆ>>		
29.	Մոդուլի դասիչը	ԱՀ-ՀՕ-5-17-001
30.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է զարգացնել սովորողի համակարգչային տեխնիկայից օգտվելու և դրա ծրագրային հնարավորությունները կիրառելու առաջնային կարողությունները, աշխատանքային գործունեության ընթացքում և անձնական կարիքների շրջանակներում կիրառել համակարգչային օպերացիոն համակարգերի, գրասենյակային փաթեթների (Microsoft Office) ծրագրերերը, կատարելագործել համացանցից օգտվելու կարողությունները և տեղեկատվական բազաների հետ նպատակային աշխատելու հմտությունները:
31.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
32.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
33.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը ուսումնառության յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է
34.	Ուսումնառության արդյունք 1	Կիրառել համակարգչային համալիրում ներառվող բաղադրիչները և օպերացիոն համակարգը
35.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) համակարգչային համալիրում ներառվող հիմնական և լրացուցիչ բաղադրիչները բնութագրում է,</p> <p>2) ճիշտ է պահպանում համակարգիչը և բաղադրիչները միացնելու, օգտագործելու և անջատելու տեխնիկական պայմանները,</p> <p>3) օգտվում է համակարգչային օժանդակ տեխնիկական սարքերից,</p> <p>4) ներկայացնում է օպերացիոն համակարգի պատուհանային կառուցվածքը,</p> <p>5) ներկայացնում է կիրառվող հիմնական ծրագրերը,</p>

		<p>6) բացում է առաջադրված թղթապանակը և ֆայլը,</p> <p>7) օգտվում է պատուհանային մենյուի հիմնական հրամաններից,</p> <p>8) ստեղծում է նոր թղթապանակ ու ֆայլ, պահպանում, բացում, փակում և տեղադրում է առաջադրված վայրում,</p> <p>9) կատարում է փաստաթղթի տպագրում:</p>
36.	Ուսումնառության արդյունք 2	Խմբագրել և ֆորմատավորել տեքստեր
37.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար ծրագրերը պատրաստել է,</p> <p>2) մուտքագրում է տեքստ, մեծատառ նշաններ, սիմվոլներ, թվանշաններ,</p> <p>3) տեքստային ցուցիչը տեղաշարժելով կատարելում է ուղղումներ, ջնջումներ, լրացումներ, փոփոխություններ,</p> <p>4) մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորման գործողությունները ճիշտ է կատարում,</p> <p>5) կարողանում է տեքստին կից ներմուծել նկարներ, գրաֆիկներ, աղյուսակներ, անիմացիաներ:</p>
38.	Ուսումնառության արդյունք 3	Պատրաստել և խմբագրել աղյուսակներ
39.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) աղյուսակներ կազմելու համակարգչային ծրագրերը և դրանց կիրառումը ներկայացնում է,</p> <p>2) առաջադրված չափերով կազմում է աղյուսակ և մուտքագրում տվյալներ,</p> <p>3) աղյուսակում կատարում է ուղղումներ, լրացումներ, փոփոխություններ,</p> <p>4) աղյուսակի տվյալների մեջ ստեղծում է պարզ ֆունկցիոնալ կախվածություն:</p>
40.	Ուսումնառության արդյունք 4	Կատարել գրաֆիկական խմբագրում և նկարազարդում
41.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) գծագրում է գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով նաև Autoshapes պատուհանի պատրաստի ձևերը,</p> <p>2) գծագրում է կանոնավոր պատկերներ,</p> <p>3) ֆորմատավորում է գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխելով, պատճենելով, պտտելով և չափերը փոխելով,</p> <p>4) խմբավորում է գրաֆիկական օբյեկտները,</p> <p>5) գծագրում է տեքստային բլոկներ,</p> <p>6) կատարում է գրաֆիկական օբյեկտների գունաերանգավորում:</p>
42.	Ուսումնառության արդյունք 5	Համակարգչային ծրագրերով կազմակերպել ցուցադրություն

43.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ցուցադրական ծրագրերը և դրանց պատուհանի կառուցվածքը ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>2) մուտքագրում է տեքստ, թվային արժեքներ և պարզ գործողություններ,</p> <p>3) ներբեռնում է նկարներ, տեսանյութեր, անիմացիաներ, տվյալներ՝ աղյուսակի, գրաֆիկի տեսքով,</p> <p>4) կարողանում է առաջադրված թեմայով պատրաստել ավարտուն փաստաթուղթ ցուցադրության համար,</p> <p>5) ցուցադրում է պատրաստված տեղեկատվական նյութը:</p>
44.	Ուսումնառության արդյունք 6	Աշխատել համացանցում
45.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ներկայացնում է «համացանց» հասկացությունը,</p> <p>2) օգտագործում է ինտերնետային հիմնական ծրագրերը,</p> <p>3) ներկայացնում է History, Favorites, Stop, Refresh հրամանների, Back և Forward կոճակների նշանակությունը,</p> <p>4) փնտրում է առաջադրված տվյալները համացանցի տեղեկատվական բազաներում (որոնողական և բաց ցանցերից),</p> <p>5) կարողանում է համացանցից ներբեռնել, պահպանել և օգտագործել տեղեկությունները,</p> <p>6) գրանցվում է էլեկտրոնային փոստում, ինտերնետային ծրագրերում և այլ կայքերում,</p> <p>7) օգտագործում է էլեկտրոնային փոստի հնարավորությունները, ուղարկում և ստանում ինֆորմացիա:</p>

Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>> մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>> որակավորման հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀՈՂԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ>>		
1.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-001
2.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել հողի մասին ընդհանուր գիտելիքներ և նրանց կողմից հողառաջացնող գործոնները, հողի կազմն ու կառուցվածքը, հատկանիշները, աշխարհագրական տեղաբաշխման առանձնահատկությունները, ՀՀ հիմնական հողատեսակները և դրանց տնտեսական նպատակներով յուրացվածության մակարդակն ու օգտագործման ներկա վիճակն ուսումնասիրելու գործնական հմտություններ:
3.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
4.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
5.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
6.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել «Հող» և «հողմահարում» հասկացությունները, հողառաջացնող հիմնական մայրապարները և դրանց հողմահարման առանձնահատկությունները
7.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է սահմանում հող հասկացությունը, 2) ճիշտ է սահմանում հողմահարում հասկացությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում հողը, որպես բնական մարմին, 4) ճիշտ է բացատրում մայրապար հասկացությունը և ներկայացնում է հողառաջացնող հիմնական մայրապարները, 5) ճիշտ է մեկնաբանում հողմահարման երևույթը և հողմահարման տեսակները (ֆիզիկական, քիմիական,

		<p>կենսաբանական կամ օրգանական),</p> <p>6) ճիշտ է ներկայացնում հողառաջացնող տարբեր մայրապարների քիմիական, մեխանիկական և հանքաբանական կազմը,</p> <p>7) ճիշտ է ներկայացնում հողառաջացնող տարբեր մայրապարների հողմահարման առանձնահատկությունները:</p>
8.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հողառաջացնող հիմնական գործոնները
9.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում հողառաջացնող գործոնների ընդհանուր սխեման,</p> <p>2) ճիշտ է բացատրում մակերևույթի անհարթությունների (ռելիեֆի) ձևակազմական տարրերի հողառաջացնող դերը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում տարածքի երկրաբանական հիմքի առանձնահատկությունների հողառաջացնող դերը,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում տարածքի ջրաբանաերկրաբանական առանձնահատկությունների հողառաջացնող դերը,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում բուսածածկույթի հողառաջացնող դերը,</p> <p>6) ճիշտ է ներկայացնում կենդանի օրգանիզմների հողառաջացնող դերը,</p> <p>7) ճիշտ է ներկայացնում մարդու տնտեսական գործունեության հետևանքների հողառաջացնող դերը,</p> <p>8) ճիշտ է մեկնաբանում ժամանակի դերակատարությունը հողառաջացման ընդհանուր գործընթացում:</p>
10.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հողի կազմը և կառուցվածքը
11.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է կազմում հողի մորֆոլոգիական (ձևակազմական) պրոֆիլը (ուղղաձիգ կտրվածքը),</p> <p>2) ճիշտ է պարզաբանում հողի ծագումնաբանորեն փոխկապակցված հորիզոնների հաջորդական դասավորությունը,</p> <p>3) ճիշտ է չափագրում հողի հզորությունը,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում հողի երանգավորման կախվածությունը հումուսի քիմիական կազմից,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում հողի կառուցվածքը և կառուցվածքային (ագրեգատային) բաղադրիչները,</p> <p>6) ճիշտ է դասակարգում հողերը՝ ըստ մեխանիկական կազմի և ագրեգատային կառուցվածքի,</p>

		<p>7) հողերի գնահատումը ըստ մեխանիկական կազմի ճիշտ է կատարում,</p> <p>8) ճիշտ է տարանջատում հողերի ագրոնոմիական գնահատման սկզբունքներն՝ ըստ ագրեգատային կառուցվածքի:</p>
12.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել հողի հատկանիշները
13.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում հողի օրգանական նյութերը,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում հողի ֆիզիկական հատկությունները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում հողի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները,</p> <p>4) կարող է մեկնաբանել հողի ջրային հատկությունները և ջրային վարքը (ռեժիմը),</p> <p>5) ճիշտ է բացատրում հողի օդային հատկությունները և օդային վարքը,</p> <p>6) ճիշտ է պարզաբանում հողի ջերմային հատկությունները և ջերմային վարքը,</p> <p>7) ճիշտ է ներկայացնում հողի սննդային վարքը,</p> <p>8) հողի բերրիության սահմանումը ճիշտ է,</p> <p>9) ճիշտ է մեկնաբանում հողի բերրիության բարձրացման միջոցառումները:</p>
14.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել հողերի աշխարհագրական տեղաբաշխման առանձնահատկությունները և ՀՀ հիմնական հողատեսակների յուրացվածության ժամանակակից պատկերը
15.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի լայնակի-հորիզոնական տեղաբաշխման առանձնահատկություններն՝ ըստ բնական գոտիների,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում հողերի ուղղաձիգ-վերընթաց տեղաբաշխման առանձնահատկություններն՝ ըստ լանդշաֆտային գոտիների,</p> <p>3) ճիշտ է պարզաբանում տարբեր հողատեսակների յուրացման հնարավորությունները,</p> <p>4) հստակ ներկայացնում և համեմատում է ՀՀ հիմնական հողատեսակների տնտեսական յուրացվածությունը:</p>
ԽՅՅՈՒՆՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՐԿՐԱԲԱՆՈ>>		
16.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-002

17.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նպատակն է երկրագնդի ներքին կառուցվածքի ու կազմության, զարգացման երկրաբանական պատմության, մակերեսային և խորքային երևույթների, երկրակեղևի, հատկապես՝ դրա արտաքին թաղանթում պարունակվող ստորերկրյա ջրերի ծագման ու պաշարների, ինչպես նաև ինժեներաերկրաբանական երևույթների մասին ուսանողին անհրաժեշտ գիտելիքներ տալը, ինչպես նաև դրանք գործնական խնդիրների լուծման ընթացքում կիրառելու բնագավառում մոտեցումներ ձևավորելը:
18.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
19.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
20.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
21.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել երկրաբանության հիմնական բաժինները
22.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում երկրաբանության ուսումնասիրման առարկան, 2) ճիշտ է ներկայացնում երկրաբանության հիմնական խնդիրները, 3) ճիշտ է ներկայացնում երկրաբանության հիմնական բաժինները. 4) ճիշտ է ներկայացնում ջրաերկրաբանության հիմնական տարրերը, 5) ճիշտ է մեկնաբանում ինժեներաերկրաբանության հիմնական տարրերը:
23.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել երկրագնդի ֆիզիկական հատկությունները
24.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում երկրագնդի ձևի մասին ժամանակակից պատկերացումները, 2) ճիշտ է ներկայացնում երկրագնդի չափերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում երկրագնդի խտությունը, 4) ճիշտ է մեկնաբանում երկրագնդի ջերմային վիճակը:
25.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել աշխարհագրական թաղանթի ոլորտային կառուցվածքը
26.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում մթնոլորտն (աթմոսֆերան)՝ ընդհանուր կողմերով, 2) ճիշտ է ներկայացնում ջրոլորտն (հիդրոսֆերան)՝ ընդհանուր կողմերով,

		<p>3) ճիշտ է ներկայացնում քարոլորտն (լիթոսֆերան)՝ ընդհանուր կողմերով,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում կենսոլորտն (բիոսֆերան)՝ ընդհանուր կողմերով:</p>
27.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել երկրագնդի ջրաերկրաբանական պայմանները
28.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում ջրի մեծ և փոքր շրջապտույտները,</p> <p>2) ճիշտ է բացատրում երկրակեղևում ջրի բաշխման առանձնահատկությունները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում ստորերկրյա ջրերի ձևավորման եղանակները,</p> <p>4) ճիշտ է դասակարգում ստորերկրյա ջրեր և կարողանում է տարանջատել դրանց տեսակները,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում ստորերկրյա ջրերի ֆիզիկաքիմիական հատկությունները:</p>
29.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել երկրագնդի ինժեներաերկրաբանական պայմանները և երևույթները
30.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է դասակարգում մայրապարները՝ ըստ ֆիզիկամեխանիկական հատկությունների,</p> <p>2) ճիշտ է դասակարգում մայրապարների՝ ըստ առաջացման պայմանների,</p> <p>3) ճիշտ է բացատրում փլուզման և ապարաթափվածքի երևույթները,</p> <p>4) ճիշտ է բացատրում սողանքային և սելավային երևույթները,</p> <p>5) կարող է ապահովել քաղաքացիական և արդյունաբերական կառույցների ու շենքերի տեղադրման համար բավարար նյութեր:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ>>		
31.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-003
32.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է գյուղատնտեսության կարևոր ենթաճյուղերից մեկի՝ երկրագործության (բուսաբուծության) կառուցվածքային առանձնահատկությունների և հողի՝ որպես գյուղատնտեսական արտադրության հիմնական միջոցի մասին ուսանողին անհրաժեշտ գիտելիքներ տալը, ինչը կարևոր է նրա ապագա մասնագիտական գործունեության համար:
33.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
34.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ

35.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
36.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել դաշտավարության հիմնական գործընթացները
37.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում սերմերի պահեստավորման միջոցառումները, 2) ճիշտ է ներկայացնում սերմերի տեսակավորման միջոցառումները, 3) ճիշտ է ներկայացնում սերմերի որակավորման միջոցառումները, 4) ճիշտ է ներկայացնում սերմերի նախապատրաստումը ցանքին, 5) ճիշտ է մեկնաբանում դաշտային մշակաբույսերի խմբավորման սկզբունքները և խմբերը, 6) ճիշտ է պարզաբանում դաշտային մշակաբույսերի աճեցման ագրոտեխնիկական առանձնահատկությունները և կարողանում է ընտրել համապատասխան տեխնիկական միջոցներ:
38.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել բանջարաբուծության հիմնական առանձնահատկությունները և գործընթացները
39.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում բանջրոստանային մշակաբույսերի ընդհանուր բնութագիրը, 2) ճիշտ է ներկայացնում բանջրոստանային մշակաբույսերի կենսաբանական հատկությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում բաց գրունտի բանջարաբուծության առանձնահատկությունները, 4) ճիշտ է ներկայացնում բաց գրունտի բանջարաբուծության բնագավառում կիրառվող ագրոտեխնիկական միջոցառումները, 5) ճիշտ է ներկայացնում ծածկված գրունտի բանջարաբուծության առանձնահատկությունները, 6) ճիշտ է ներկայացնում ծածկված գրունտի բանջարաբուծության բնագավառում կիրառվող ագրոտեխնիկական միջոցառումները, 7) ճիշտ է ներկայացնում բանջարաբուծության ոլորտում կիրառվող քիմիական նյութերն ու պարարտանյութերի տեսակները և մեքենաները:
40.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել պտղաբուծության հիմնական գործընթացները
41.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում պտղահատապտղային բույսերի բուսաբանական նկարագիրը,

		<p>2) ճիշտ է ներկայացնում պտղահատապտղային բույսերի խմբավորման սկզբունքները և խմբերը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում պտղահատապտղային բույսերի բազմացման եղանակները,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում երիտասարդ ծառերի ձևավորման ընթացքը, հասակային շրջանները և էտը,</p> <p>5) ճիշտ է ընտրում և կիրառում պտղաբերող ծառերի խնամքի և էտման գործիքները,</p> <p>6) ճիշտ է ներկայացնում պտուղների և հատապտուղների բերքահավաքի ու պահպանման միջոցառումները:</p>
42.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել խաղողագործության հիմնական գործընթացները
43.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում խաղողագործության հիմնական առանձնահատկությունները,</p> <p>2) ճիշտ է մեկնաբանում խաղողի այգիների համար հողիատկացումների պահանջները,</p> <p>3) ճիշտ է նկարագրում խաղողի բուսաբանական և կենսաբանական հատկությունները,</p> <p>4) ճիշտ է տարբերակում խաղողի արդյունագործական և սեղանի սորտերը,</p> <p>5) ճիշտ է նկարագրում խաղողի մշակության ագրոտեխնիկան,</p> <p>6) ճիշտ է նկարագրում խաղողի բերքահավաքի կազմակերպման և իրականացման միջոցառումները:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ>>		
44.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-004
45.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլի նպատակն է անասնաբուծության զարգացման հիմնախնդիրների, գյուղատնտեսական կենդանիների համար կերի կայուն բազա ստեղծելու միջոցառումների, բնական կերային հողատեսքերի կազմակերպմանը ներկայացվող պահանջներն ուսումնասիրելու մասին ուսանողին բավարար տեսական ու գործնական գիտելիքներ տալը:
46.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
47.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
48.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
49.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ՀՀ-ում անասնաբուծության զարգացման հիմնախնդիրները և գյուղատնտեսական կենդանիների

		մթերատվության հիմնական ուղղությունները
50.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ - ում անասնաբուծության զարգացման գերակայությունները և հիմնախնդիրները, 2) ճիշտ է բնութագրում գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվության հիմնական ուղղությունները, 3) ըստ մթերատվության ուղղությունների ճիշտ է բնութագրում անասնաբուծության առանձնահատկությունները:
51.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել գյուղատնտեսական կենդանիների պահվածքի ձևերը
52.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է նկարագրում գյուղատնտեսական կենդանիների պահվածքի ձևերը. արոտային, մսուրային, արոտամսուրային, 2) ճիշտ է ներկայացնում գյուղատնտեսական կենդանիների պահվածքի ձևերի գոտիական բաշխվածությունը ՀՀ տարածքում:
53.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել գյուղատնտեսական կենդանիների արոտների և կերատեսակների նկատմամբ առաջադրվող պահանջները և գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրման նորմաները
54.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում գյուղատնտեսական կենդանիների արոտների նկատմամբ պահանջները, 2) ըստ մթերատվության ուղղությունների ճիշտ է ներկայացնում գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրման նորմաները, 3) ճիշտ է ներկայացնում կերատեսակների նկատմամբ առաջադրվող պահանջները:
55.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել գյուղատնտեսական կենդանիների նախիրների, հոտերի ու երամակների ձևավորման սկզբունքները և արոտավայրերի արդյունավետ օգտագործման առանձնահատկությունները
56.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում նախիրների ձևավորման սկզբունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հոտերի ու երամակների ձևավորման սկզբունքները, 3) նկարագրում է արոտավայրերի արդյունավետ օգտագործման համակարգերը, 4) ճիշտ է ներկայացնում ՀՀ-ում արոտավայրերի օգտագործման արդյունավետության բարձրացմանը միտված ժամանակակից միջոցառումները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԳԾԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ>>		

57.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-005
58.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ ստանդարտներով թվանշանակիր պրոյեկցիաների և պայմանական նշանների կիրառմամբ տեղանքային մակերևույթների պատկերման, հատակագծերի, տեղագրական քարտեզների, ճանապարհների, ապարելների, պրոֆիլների գծագրման ճարտարագիտական գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ:
59.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
60.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
61.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
62.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ուսումնական ծրագրին առնչվող պետական ստանդարտները՝ և կիրառել գծագրերի ձևավորման տարրերը
63.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է օգտվում գոյություն ունեցող ստանդարտներից, 2) ըստ առաջադրանքի ճիշտ է ընտրում թղթի ֆորմատը, 3) ճիշտ է ընտրում գծագրման մասշտաբը, 4) ճիշտ է ընտրում տառատեսակները, 5) ճիշտ է կատարում շտամպի մակագրությունները, 6) ճիշտ է ներկայացնում գծատեսակները և կատարում գծապատում, 7) ճիշտ է պատկերում պայմանական նշանակումները և չափագրումները, 8) ճիշտ է ներկայացնում կոր կազմածո գծերը և կատարում լծորդումներ, 9) ճիշտ է կառուցում կետի, ուղղի և հարթության պրոյեկցիաները, 10) ճիշտ է կատարում հատվածների բաժանումը կենտ և զույգ մասերի,
64.	Ուսումնառության արդյունք 2	Մշակել թվանշանակիր պրոյեկցիաներում (ԹՊ) հարթակի հողային աշխատանքների սահմանների տեղանքի հետ կապը

65.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կառուցում ուղիղները և հարթությունները ԹՊ-ում, 2) ճիշտ է կառուցում երկրաչափական մարմինները ԹՊ-ում, 3) ճիշտ է որոշում թեքության մասշտաբը և անկման անկյունը, 4) ճիշտ է կատարում երկրաչափական մարմինների հատումը հարթությունով, 5) ճիշտ է կառուցում տեղանքային մակերևույթի պրոֆիլը փորվածքի հատվածում, 6) ճիշտ է կառուցում տեղանքային մակերևույթի պրոֆիլը ցրվածքի հատվածում, 7) ճիշտ է գծագրում ճանապարհները, ապարելը և լանջերի հարթությունները տեղանքային մակերևույթների վրա:
66.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կիրառել գյուղատնտեսական հողատեսքերի գծագրման պայմանական նշանները
67.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում մասշտաբային և ոչ մասշտաբային պայմանական նշանները, 2) ճիշտ է գծում հանդավայրերի և տարբեր բնական պայմանների բուսականության պայմանական նշանները, 3) ճիշտ է գծում ջրային տարածքների պայմանական նշանները, 4) ճիշտ է գծում կենցաղ ապահովման շինությունների և միջոցների պայմանական նշանները, 5) ճիշտ է գծում ռելիեֆի պայմանական նշանները, 6) ճիշտ է կազմում ներտնտեսային հատակագիծ, 7) ճիշտ է կատարում հողատարածքների մակերեսների հաշվարկը պալետկայի միջոցով:
68.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել գյուղատնտեսական հողատեսքերի գունավորման սկզբունքները և որոշել հողային աշխատանքների սահմանները
69.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում գյուղատնտեսական հողատեսքերի գունավորման սկզբունքները, 2) կարողանում է ստանալ տարբեր երանգի և խտության գույներ, 3) ճիշտ է որոշում հողային աշխատանքների սահմանները:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳԵՈՂԵԶԻԱ»		
70.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-006

71.	Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հարթության վրա Երկրագնդի ֆիզիկական մակերևույթի պատկերման, չափագրման և հաշվարկման սկզբունքային մոտեցումներն ուսումնասիրելու նպատակով: Մոդուլի ուսումնասիրման արդյունքում սովորողը կարող է իրականացնել հողաշինարարական աշխատանքներ ժամանակակից արդյունավետ մեթոդներով:
72.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
73.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
74.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
75.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել գեոդեզիայի ուսումնասիրման առարկան և խնդիրները
76.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում գեոդեզիայի ուսումնասիրման առարկան, 2) ճիշտ է մեկնաբանում գեոդեզիայի ժամանակակից խնդիրները, 3) ճիշտ է ներկայացնում գեոդեզիական աշխատանքներում կիրառվող գործիքներն ու սարքավորումները, 4) ճիշտ է մեկնաբանում գեոդեզիայի դերն ու նշանակությունը հողաշինարարական աշխատանքներում:
77.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել երկրագնդի ֆիզիկական մակերևույթի վրա կատարվող պարզագույն հանույթները
78.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ցուցադրում երկրաչափագրական գործիքները և կարողանում է օգտվել դրանցից, 2) ճիշտ է ցուցադրում երկրաչափագրական սարքավորումները և կարողանում է օգտվել դրանցից, 3) ճիշտ է կատարում տեղանքի պարզագույն տեղագրական հանույթ, 4) ճիշտ է կատարում տեղանքի պարզագույն դաշտային հանույթ, 5) ճիշտ է կատարում տեղանքի պարզագույն բուսության հանույթ:
79.	Ուսումնառության արդյունք 3	Գրաֆիկական և մեխանիկական եղանակներով հաշվել հողատեսքերի մակերեսները
80.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) անալիտիկ եղանակով ճիշտ է հաշվում հողատեսքերի մակերեսները, 2) գրաֆիկական եղանակով ճիշտ է հաշվում հողատեսքերի մակերեսները, 3) մեխանիկական եղանակով ճիշտ է հաշվում հողատեսքերի մակերեսները,

		<p>4) պալետկայի օգտագործմամբ հաշվում է հողատեսքերի մակերեսները,</p> <p>5) ճիշտ է կազմում հողերի էքսպլիկացիա:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ>>		
81.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-007
82.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տեսական գիտելիքներ և գործնական հմտություններ տալ հողաշինարարության կազմակերպման հիմնական սկզբունքների, հողային ֆոնդի դասակարգման, ինքնակամ կառույցների, շենքերի, շինությունների օրինականացման, հողաշինարարական փաստաթղթերի մշակման բնագավառում:
83.	Մոդուլի տևողությունը	48 ժամ
84.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-001 <<Հողագիտություն>> և ՀՌԿ-5-17-006 <<Ընդհանուր գեոդեզիա>> մոդուլները
85.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
86.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հողաշինարարությունը որպես հողային հարաբերությունների կարգավորման մեխանիզմ
87.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում հողաշինարարության հիմնական գործառույթները,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարական աշխատանքների կատարման կարգը,</p> <p>3) ճիշտ է բնութագրում հողաշինարարության օբյեկտները և սուբյեկտները,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարական փաստաթղթերի մշակման հաջորդականությունը և բովանդակությունը,</p> <p>5) ըստ վարչատարածքային առանձնահատկությունների ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարության առանձնահատկությունները:</p>
88.	Ուսումնառության արդյունք 2	Տարանջատել հողմասերը, հողատեսքերը, հողերը ըստ նպատակային և գործառնական նշանակության
89.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է սահմանում հողամաս հասկացությունը, նրա իրավական կարգավիճակը,</p> <p>2) ճիշտ սահմանել և դասակարգել հողային ֆոնդը ըստ նպատակային, գործառնական նշանակության ըստ</p>

		<p>հողատեսքերի,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում հողերի իրավական ռեժիմի բովանդակությունը,</p> <p>4) ճիշտ է մեկնաբանում հողերի պահպանության խնդիրները:</p>
90.	Ուսումնառության արդյունք 3	<p>Սահմանել ինքնակամ զբաղեցված հողամասերի, ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների հողաշինարարական խնդիրները և օրինականացման գործընթացը</p>
91.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է սահմանում ինքնակամ զբաղեցված հողամասերը, ինքնակամ կառուցված շենքերը, շինությունները,</p> <p>2) ճիշտ է սահմանում ինքնակամ զբաղեցված հողամասերի, ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների իրավական կարգավիճակի ճշգրտման հաջորդականությունը,</p> <p>3) ճիշտ է մեկնաբանում իրավունքի գրանցման առանձնահատկությունները,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում օրինականացման հաջորդականությունը,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում ինքնակամ զբաղեցված հողամասերի, ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման ժամանակ կիրառվող պարտադիր դրույքաչափերը</p>
92.	Ուսումնառության արդյունք 4	<p>Ներկայացնել հողաշինարարական փաստաթղթերը, տա դրանց բովանդակությունը, կազմի սխեմաներ և հատակագծեր</p>
93.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է դասկարգում հողաշինարարական փաստաթղթերը,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարական սխեմաների մշակման պայմանները,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարական փաստաթղթերի մշակման ժամանակ իշխանության մարմինների իրավունքները, պարտականությունները,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարական սխեմայի գրաֆիկական մասի բովանդակությունը,</p> <p>5) ճիշտ է կազմում հողաշինարարական սխեմաներ,</p> <p>6) ճիշտ է ներկայացնում գլխավոր հատակագծի մշակման ելակետային տվյալները,</p> <p>7) ճիշտ է բնութագրում հողաշինարարական հատակագծերում ցույց տրվող տարրերը,</p> <p>8) ճիշտ է բացատրում հողերի գոտիավորման և օգտագործման սխեմաների բովանդակությունը:</p>

94.	Ուսումնառության արդյունք 5	Կազմել հողային հաշվեկշիռների կազմում և հողային պաշարների կառավարում
95.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) հողային հաշվեկշռի էությունը և անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 2) հողային հաշվեկշռի բվանդակությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 3) ճիշտ է ներկայացնում հողային հաշվեկշռի մշակման հաջորդականությունը, 4) հողային հաշվեկշիռը ճիշտ է կազմում, 5) ճիշտ է ներկայացնում հողային հաշվեկշռում կատարվող տարեկան փոփոխությունները, 6) ճիշտ է ներկայացնում 22 ձևի բովանդակությունը, 7) ճիշտ է ներկայացնում 22^ա ձևի բովանդակությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԳԵՈԴԵԶԻԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՐՏԵԶԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ>>		
96.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-008
97.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ զարգացնել գեոդեզիայի, քարտեզագրության բնագավառում արտադրական գործունեություն ծավալելու կարողությունները:
98.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
99.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-005 <<Հողաշինարարական գծագրություն>> և ՀՌԿ-5-17-006 <<Ընդհանուր գեոդեզիա>> մոդուլները
100.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
101.	Ուսումնառության արդյունք 1	Բնութագրել երկրի ձևը, չափերը, կոորդինատական համակարգերը
102.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ բնութագրում երկրի ձևը և չափերը, 2) ճիշտ է սահմանում կոորդինատական համակարգերը, 3) ճիշտ է ներկայացնում կոորդինատական համակարգերի կիրառությունը արտադրական խնդիրների լուծման ժամանակ, 4) ճիշտ է ներկայացնում հարաբերական և բացարձակ բարձրությունները,

		<p>5) ճիշտ է ներայացնում պետական նշանակության գեոդեզիական աշխատանքների բովանդակությունը,</p> <p>6) ճիշտ է ներկայացնում պետական նշանակության քարտեզագրական աշխատանքները:</p>
103.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել երկրի ֆիզիկական պատկերումը հարթության վրա
104.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է սահմանում քարտեզ հասկացությունը,</p> <p>2) ճիշտ է սահմանում հատակագիծ հասկացությունը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում տեղագրական քարտեզներ կազմելու հաջորդականությունը,</p> <p>4) ճիշտ է մեկնաբանում երկրի կորության սխալը և դրա ազդեցությունը հորիզոնական հեռավորության, կետերի բացարձակ բարձրությունների և վերազանցումների վրա,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում մասշտաբների տեսակները և դրանց բովանդակությունը:</p>
105.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել կադաստրային քարտեզների պայմանական նշանները, կատարել գծերի կողմնորոշում քարտեզների վրա
106.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է կարդում կադաստրային քարտեզների պայմանական նշանները,</p> <p>2) ճիշտ է բնութագրում կառուցվածքների, հողամասերի և օբյեկտների տեղաբաշխումը քարտեզների վրա,</p> <p>3) տեղանքում ճիշտ է կատարում գծերի կողմնորոշում,</p> <p>4) ճիշտ է սահմանում, ազիմուտային, ռումբային, դիրեկցիոն անկյունները,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում ուղիղ և հակադարձ ազիմուտային անկյունները:</p>
107.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել հատակագծեր և քարտեզներ կազմելու հաջորդականությունը և բովանդակությունը
108.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում քարտեզներ կազմելու հաջորդականությունը և բովանդակությունը,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում տեղագրական քարտեզներ կազմելու սկզբունքը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում սֆերիկ ուղղանկյուն կոորդինատները և Գաուսի պրոյեկցիան,</p> <p>4) ճիշտ է օգտագործում Գաուսի պրոյեկցիան տեղագրական քարտեզներ կազմելու համար:</p>
109.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել հատակագծերի և քարտեզների թերթերի կտրատման համակարգը, անվանակարգը
110.	Կատարման չափանիշներ	1) 1: 1000000 մասշտաբի անվանակարգը ճիշտ է ներկայացնում,

		<p>2) 1: 100000-1:500 մասշտաբների քարտեզների , հատակագծերի անվանակարգը ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>3) ճիշտ է որոշում անկյունների գագաթների գեոդեզիական կորրեկցիաները:</p>
111.	Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել ռելիեֆը քարտեզների և հատակագծերի վրա, կառուցել հորիզոնականներ, հատակագծերի վրա լուծել խնդիրներ
112.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում ռելիեֆը հատակագծերի և քարտեզների վրա,</p> <p>2) ճիշտ է կիրառում ռելիեֆի արտահայտման եղանակները,</p> <p>3) ճիշտ է կառուցում հորիզոնականները,</p> <p>4) ճիշտ է որոշում տված կետի բացարձակ բարձրությունը,</p> <p>5) տված կետով տված թեքությամբ գիծը ճիշտ է անցկացնում,</p> <p>6) ճիշտ է կառուցում ջրհավաք, ջրբաժան գծերը և որոշում ջրահավաք ավազանի մակերեսը:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀՈՂԱԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ ԵՎ ՀՈՂԱՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄ>>		
113.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-009
114.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հողաբարելավման (հողերի մելիորացիայի) ժամանակակից միջոցառումների տեսակների, կազմակերպման տնտեսական ու տեխնիկական հիմնադրույթների և դրանց ներդրման արդյունավետության վերաբերյալ գիտելիքներ, դրանք գործնականում կիրառելու և հողավերականգնման աշխատանքներ կատարելու կարողություններ:
115.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
116.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-003 <<Ընդհանուր երկրագործություն>> մոդուլը
117.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
118.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հողերի ջրային հողաբարելավման միջոցառումները
119.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում արհեստական ոռոգման (իռիգացիայի) դերն ու նշանակությունը հողերի ջրային

		<p>պաշարների լրացման գործում,</p> <p>2) ճիշտ է մեկնաբանում խոնավացման ոռոգման էությունը և միջոցները,</p> <p>3) ճիշտ է բացատրում պարարտացման ոռոգման էությունը և միջոցները,</p> <p>4) ճիշտ է նկարագրում աղազերծման ոռոգման էությունը և միջոցները,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում ջերմային ոռոգման էությունը և միջոցները:</p>
120.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հողերի ագրոֆիզիկական հողաբարելավման միջոցառումներ
121.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում կեղևապատված ենթավարելաշերտով հողերում վարի խորության ավելացման արդյունավետությունը,</p> <p>2) ճիշտ է մեկնաբանում թեք լեռնալանջերի դարավանդեցման արդյունավետությունը,</p> <p>3) ճիշտ է բացատրում հողերի քարամաքրման արդյունավետությունը,</p> <p>4) ճիշտ է նկարագրում սորուն ավազների ամրացման արդյունավետությունը,</p> <p>5) ճիշտ է ներկայացնում ծորակային ցանցի ընդարձակման դեմ տարվող միջոցառումների համակարգը,</p> <p>6) ճիշտ է ներկայացնում հողատարման երևույթների ակտիվության դեմ տարվող պայքարում ագրոֆիզիկական հողաբարելավման միջոցառումների նշանակությունը:</p>
122.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հողերի ագրոքիմիական հողաբարելավման միջոցառումները
123.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում հողավազման միջոցառումների կազմակերպման սկզբունքները,</p> <p>2) ճիշտ է մեկնաբանում հողերի կրացման միջոցառումներն ու դրանց նշանակությունը:</p> <p>3) ճիշտ է բացատրում հողերի պարարտացման դերն ու նշանակությունը:</p>
124.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել հողավերականգնման (հողերի ռեկուլտիվացման) միջոցառումները
125.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում խախտված հողերի առաջացման պատճառները,</p> <p>2) ճիշտ է մեկնաբանում կենսաբանական հողավերականգնման միջոցառումները,</p> <p>3) ճիշտ է բացատրում լեռնատեխնիկական հողավերականգնման միջոցառումները:</p>
126.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել ոռոգման մելիորացիան

127.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում մելիորացիայի տեսակները, 2) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման համակարգի տեսակները (բաց և փակ ցանց, ոռոգման ջրանցքներ բաց ցանցում), 3) ճիշտ է հաշվարկում ջրանցքների հողային աշխատանքների ծավալները, 4) ճիշտ է ներկայացնում ոռոգման ռեժիմը (ջրսպառման, ջրման և ոռոգման նորմեր), 5) ճիշտ է կազմում հիդրոմոդուլի գրաֆիկը (կոմպլեկտավորված և չկոմպլեկտավորված):
128.	Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել չորացման մելիորացիան
129.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում չորացման համակարգը, նրա կառուցվածքը և հիմնական տարրերը, 2) ճիշտ է ներկայացնում չորացման ռեժիմ հասկացությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում չորացման եղանակները, 4) ճիշտ է դասակարգում դրենաժները, հիմնավորում դրենաժների ընտրությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԳՐՈՒՆՏՆԵՐԻ ՄԵԽԱՆԻԿԱ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ>>		
130.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-010
131.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ճարտարագիտական բնահողագիտության, մասնավորապես, ճարտարագիտական բնահողերում առաջացող լարումների որոշարկման առավել նպատակահարմար եղանակների, ինչպես նաև ճարտարագիտական բնահողերի ամրության ու կարողունակության որոշման և հաշվարկման արդյունավետ եղանակների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
132.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
133.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-002 <<Ընդհանուր երկրաբանություն>> մոդուլը
134.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
135.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել բնահողերի հատկությունները և դրանց բարելավման եղանակները

136.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է սահմանում բնահող հասկացությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում բնահողի տեսակները, 3) ճիշտ է բացատրում բնահողի հատկությունները, 4) ճիշտ է պարզաբանում բնահողերում առաջացող լարումների պատճառներն ու բաշխման օրինաչափությունները, 5) ճիշտ է ներկայացնում բնահողերի բարելավման արդյունավետ եղանակները, 6) ճիշտ է բացատրում բնահողերի ամրության և կայունության խախտման պատճառները, 7) ճիշտ է ներկայացնում բնահողերի ամրության և կարողունակության գնահատման եղանակները:
137.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել շինարարական նյութերը և դրանց հատկությունները:
138.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում հիմնական շինանյութերի տեսակները, 2) ճիշտ է բացատրում շինանյութերի ֆիզիկական և մեխանիկական հատկությունները, 3) ճիշտ է տարբերակում բնական և արհեստական քարանյութերն ու դրանց կիրառման բնագավառները, 4) ճիշտ է ներկայացնում անօրգանական և օրգանական կապակցող նյութերն ու դրանց կիրառման բնագավառները, 5) ճիշտ է առանձնացնում պլաստմասսե և պոլիմերային նյութերն ու դրանց կիրառման բնագավառները:
139.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բնահողը, որպես շինարարական նյութ
140.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում բնահողը, որպես շինարարական նյութ կիրառելու բնագավառները, 2) ճիշտ է բացատրում շինարարական նպատակներով բնահողի օգտագործման արդյունավետությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՈՂԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ>>		
141.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-011
142.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսավարման տարբեր կազմակերպական-իրավական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության և հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման, մարդկանց կյանքի ու առողջության համար

		բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման սկզբունքների, հողերի պահպանությունը, հողային օրենսդրության կիրառման սահմանների ու հողօգտագործման նկատմամբ վերահսկողության իրականացման միջոցառումների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ
143.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
144.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
145.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
146.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հողային իրավունքի աղբյուրները
147.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է սահմանում հողային իրավունքի հետ առնչվող ՀՀ Սահմանադրության համապատասխան հոդվածները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողային իրավունքը կարգավորող ՀՀ հողային օրենսդրությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում հողային իրավունքը կարգավորող այլ նորմատիվ իրավական ակտերը:
148.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հողային օրենսդրության կիրառման, հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ իրականացվող վերահսկողության դրվածքը
149.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ պետական վերահսկողության խնդիրները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող մարմինները, 3) ճիշտ է ներկայացնում մարզպետարանի և համայնքապետարանի իրավասությունները հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ իրականացվող վերահսկողության բնագավառում:
150.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հողամասերի սեփականատերերի և օգտագործողների իրավունքներն ու պարտականությունները
151.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողամասերի սեփականատերերի և օգտագործողների իրավունքները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողամասերի սեփականատերերի և օգտագործողների պարտականությունները:
152.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարման

		գործընթացները
153.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարումն իրականացնող լիազոր մարմինները, 2) ճիշտ է ներկայացնում պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարման գործընթացը, 3) ճիշտ է ներկայացնում պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վաճառքը, 4) ճիշտ է ներկայացնում հողամասերի վաճառքի աճուրդի կազմակերպումն ու իրականացումը:
154.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել հողային վեճերի լուծման իրավական կարգավորումը
155.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողամասերի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողային վեճերի լուծման իրավական կարգավորման սկզբունքները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀՈՂԻ ԵՎ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱԴԱՍՏՐԻ ՎԱՐՄԱՆ ԱՎՏՈՄԱՏԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱԿԱՐԳ ԵՎ ՀՈՂԱՅԻՆ ՊԱՇԱՐՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐԸ>>		
156.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-012
157.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հողային ռեսուրսների կառավարման ոլորտում ավտոմատացված համակարգի ներդրման, դրանց կիրառման հիմնահարցերի վերաբերյալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և գործնական կարողություններ:
158.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
159.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-008 <<Գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների բովանդակությունը>> մոդուլը
160.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
161.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնի ավտոմատացված համակարգի ներդրման նպատակը, խնդիրներն ու սկզբունքները
162.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է բացատրում ավտոմատացված համակարգի էությունը ,նպատակները և խնդիրները

		<p>2) ճիշտ է բացատրում ավտոմատացված համակարգի ներդրման կառուցակարգերը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում անշարժ գույքի կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգի կառուցակարգերը:</p>
163.	Ուսումնառության արդյունք 2	Բացատրի հողային ռենտայի ձևավորման նշանակությունը հողային ռեսուրսների կառավարման գործում
164.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է մեկնաբանում հողային ռենտայի տնտեսական բովանդակությունը,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում հողային ռեսուրսների կառավարման տնտեսական կառուցակարգերը,</p> <p>3) ճիշտ է բացահայտում հողային ռեսուրսների կառավարման ոլորտում առկա խնդիրները,</p> <p>4) ճիշտ է հաշվարկում դիֆերենցիալ ռենտան,</p> <p>5) ճիշտ է հաշվարկում բացարձակ ռենտան:</p>
165.	Ուսումնառության արդյունք 3	Բացատրի հողի հարկի և վարձակալական վճարի հաշվարկման ձևերը
166.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի օգտագործման դիմաց վճարները կանոնակարգող օրենքները,</p> <p>2) ճիշտ է հաշվարկում հողի հարկի,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում հողի վարձավճարի ձևավորման կառուցակարգը,</p> <p>4) ճիշտ է բացատրում հողի շուկայական գնի ձևավորման կառուցակարգը,</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՊՏՂԱԲՈՒԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԽԱՂՈՂԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆՈՒՆՔՆԵՐ>>		
167.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-013
168.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել խաղողագործության և պտղաբուծության վերաբերյալ տեսական գիտելիքներ և գործնական կարողություններ, ինչը կարևոր նշանակություն ունի գյուղատնտեսական հողատեսքերը արդյունավետ կառավարելու համար:
169.	Մոդուլի տևողությունը	48 ժամ
170.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-001 <<Հողագիտություն>> մոդուլը
171.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
172.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել խաղողի վազի և պտղատու ծառատեսակների մշակության ֆիզիոլոգիական հիմունքները

173.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում վազի մշակության կենսաբանական առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում պտղատուների մշակության կենսաբանական և ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները, 3) ճիշտ է նկարագրում խաղողի վազի զարգացման փուլերը, 4) ճիշտ է նկարագրում պտղատուների զարգացման փուլերը:
174.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել արտաքին միջավայրի ազդեցությունը խաղողի վազի և պտղատու ծառերի աճի, զարգացման և բերքատվության վրա
175.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում ջերմության ազդեցությունը, 2) ճիշտ է ներկայացնում խոնավության ազդեցությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում հողային պայմանների ազդեցությունը, 4) ճիշտ ներկայացնում լուսային պայմանների ազդեցությունը:
176.	Ուսումնառության արդյունք 3	Խաղողի և պտղատու այգիների հիմնման համար կատարել հողամասի ընտրություն
177.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կատարում հողամասի ընտրություն, 2) ճիշտ է կատարում տարածքի կազմակերպում, 3) ճիշտ է տեղաբաշխում ոռոգման ցանցը, 4) ճիշտ է տեղաբաշխում ճանապարհային ցանցը, 5) ճիշտ է տեղաբաշխում այգեպաշտպան քամաբեկ անտառաշերտերը:
178.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել խաղողագործության և պտղաբուծության զարգացման կուլտուրտեխնիկական աշխատանքները
179.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում քարքարոտ հողերի իրացման դիֆերենցիալ տեխնոլոգիան, 2) ճիշտ է ներկայացնում բազմամյա տնկարկներ հիմնելու համար թեք լանջերի իրացումը, 3) ճիշտ է ներկայացնում այգիներ հիմնելու համար հողամասի նախապատրաստումը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԳԵՈՂԵԶԻԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԿԻՐԱՈՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>		
180.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-014

181.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին բավարար գիտելիքներ տալ գեոդեզիական սարքավորումների և գործիքների մասին, ինչպես նաև նրանց մոտ ձևավորել գործնական կարողություններ դրանք աշխատանքային գործընթացում կիրառելու համար:
182.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
183.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌ-4-5-17-006 <<Ընդհանուր գեոդեզիա>> մոդուլը
184.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
185.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել էլեկտրոնային տախետմետրի կառուցվածքը, աշխատանքի սկզբունքը
186.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրոնային տախետմետրի կառուցվածքը, 2) ճիշտ է տեղակայում էլեկտրոնային տախետմետրը, 3) ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրոնային տախետմետրի աշխատանքի սկզբունքը, 4) ճիշտ է կիրառում էլեկտրոնային տախետմետրը:
187.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել GPS MAP գործիքի կառուցվածքը, աշխատանքի սկզբունքը
188.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում GPS MAP գործիքի կառուցվածքը, 2) ճիշտ է ներկայացնում GPS MAP գործիքի աշխատանքի սկզբունքը, 3) հողակադաստրային գեոդեզիական աշխատանքներում ճիշտ է կիրառում GPS MAP գործիքը:
189.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել ROVER գործիքի կառուցվածքը, աշխատանքի սկզբունքը
190.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում ROVER գործիքի կառուցվածքը, 2) ճիշտ է տեղակայում ROVER գործիքը, 3) ճիշտ է ներկայացնում ROVER գործիքի աշխատանքի սկզբունքը, 4) հողակադաստրային գեոդեզիական աշխատանքներում ճիշտ է կիրառում ROVER գործիքը
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ>>		

191.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-015
192.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ զարգացնել հասարակական երևույթների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքման, մշակման և արդյունքների ընդհանրացման վիճակագրական մեթոդների կիրառման գործնական հմտություններ:
193.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
194.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սկզբնական մասնագիտական գիտելիքներ պետք չէ
195.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է
196.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տեղեկատվության հավաքման և ուսումնասիրության համար նախապատրաստման գործընթացը
197.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) որոշումներ ընդունելու համար տեղեկատվության անհրաժեշտությունը և կարևորությունը հիմնավորում է, 2) տարբերակում է տեղեկությունների տեսակները և դրանց առանձնահատկությունները, 3) ճիշտ է ներկայացնում տեղեկությունների աղբյուրները և ձեռք բերման ձևերը, 4) տեղեկությունների խմբավորումը և ընդհանրացումը ճիշտ է կատարում, 5) ճիշտ է կազմում աղյուսակներ, 6) ճիշտ է կազմում գրաֆիկներ և դիագրամներ:
198.	Ուսումնառության արդյունք 2	Հաշվել հարաբերական և միջին մեծություններ
199.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) հարաբերական և միջին մեծությունների կիրառման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 2) ճիշտ է հաշվում հարաբերական մեծություններ, 3) ճիշտ է հաշվում միջին թվաբանականներ, 4) ճիշտ է հաշվում հարմոնիկ միջիններ, 5) ճիշտ է հաշվում միջին քառակուսայիններ, 6) հաշվարկված միջին մեծությունների իմաստը ճիշտ է մեկնաբանում:
200.	Ուսումնառության արդյունք 3	Բացատրել վարիացիայի երևույթը և կատարել հաշվարկներ

201.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ուսումնասիրվող երևույթների հատկանիշներում վարիացիայի առկայությունը ճիշտ է բացատրում, 2) ձևավորում է վարիացիոն շարք, 3) ճիշտ է հաշվարկում վարիացիայի ցուցանիշները, 4) ճիշտ է հաշվարկում վարիացիոն շարքի մոդան և մեդիանան, 5) ուսումնասիրվող երևույթներում գնահատում է վարիացիայի մեծությունը, 6) կատարում է հիմնավոր եզրակացություններ:
202.	Ուսումնառության արդյունք 4	Հաշվել ինդեքսներ
203.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բացատրում է ինդեքսների նշանակությունը և կիրառումը, 2) ինդեքսների կառուցման կանոնները ներկայացնում է, 3) ինդեքսների տեսակները ճիշտ է ներկայացնում, 4) անհատական ինդեքսներ ճիշտ է հաշվարկում, 5) ընդհանուր ինդեքսներ ճիշտ է հաշվարկում, 6) ըստ ինդեքսների կատարում է գործնական եզրահանգումներ:
204.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել դինամիկայի շարքերը, կատարել կորելացիոն վերլուծություն
205.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) տարբերակում է դինամիկայի շարքերի տեսակները, 2) ճիշտ է բացատրում դինամիկայի շարքերի տեսակները, 3) դինամիկայի ցուցանիշները ճիշտ է հաշվում, 4) ճիշտ է գնահատում դինամիկայի ցուցանիշները, 5) երևույթների միջև կապերի տեսակները ներկայացնում և մեկնաբանում է, 6) ճիշտ կազմում և լուծում է զույգային կապի հավասարումներ, 7) ճիշտ է ստանում կորելացիոն կապի հավասարումը, 8) ճիշտ գնահատում է երևույթների միջև կապի սերտության աստիճանը:
206.	Ուսումնառության արդյունք 6	Ներկայացնել ընտրանքային մեթոդը

207.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ընտրանքային դիտարկման անհրաժեշտությունը և առանձնահատկությունը բացատրում է, 2) ընտրանքային դիտարկման տեսակները ներկայացնում է, 3) ճիշտ կատարում է ընտրանքային դիտարկում, 4) հաշվում է ընտրանքային համախմբի ցուցանիշները, 5) ընտրանքային դիտարկման արդյունքները ընդհանրացնում է:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՁԵՌՆԵՐԵՑՈՒԹՅՈՒՆ>>		
208.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-016
209.	Մոդուլի նպատակը	<p>Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բիզնես գործունեություն իրականացնելու համար անհրաժեշտ գործնական հմտություններ: Դրանք ներառում են ինքնուրույն բիզնես կազմակերպելու և վարելու համար անհրաժեշտ գործողությունների իրականացման հմտություններ, որոնցում հաշվի է առնված ինչպես գործարար ոլորտին հատուկ սկզբունքները, այնպես էլ բիզնես գործունեությունը կարգավորող իրավական դաշտի առանձնահատկությունները</p>
210.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
211.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-015 <<Տեղեկությունների մշակման վիճակագրական մեթոդները>> մոդուլը
212.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար սահմանված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է
213.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հիմնավորված բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացը
214.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բիզնես-գործունեության էությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) բիզնես-գործունեության տեսլականը, նպատակը և ռազմավարությունը ճիշտ է սահմանում, 3) բիզնես-գործունեության համար նախընտրելի անձնային հատկանիշների կարևորությունը հիմնավորում է, 4) բիզնես-գործունեության համար սեփական հնարավորությունների գնահատումը ճիշտ է, 5) բիզնես-գաղափարի էությունը ճիշտ է մեկնաբանում,

		<p>6) բիզնես-գաղափարի ձևավորման գործընթացի բաղադրիչների իմաստը ճիշտ է մեկնաբանում,</p> <p>7) ըստ իրավիճակների հիմնավորում է ձևավորված բիզնես-գաղափարները,</p> <p>8) բիզնես-գաղափարի տարբերակի գնահատումը ճիշտ է:</p>
215.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել կազմակերպության ստեղծման և գրանցման կարգը, կառավարման գործընթացը
216.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) կազմակերպության կազմակերպչա-իրավական ձևերի բնութագիրը ճիշտ է,</p> <p>2) կազմակերպության աշխատանքը կարգավորող իրավական ակտերի պահանջների ընկալումը ճիշտ է,</p> <p>3) կազմակերպության ստեղծման քայլերի հաջորդականությունը ճիշտ է մեկնաբանում,</p> <p>4) կազմակերպության ստեղծման համար պահանջվող փաստաթղթերի ձևավորումը ճիշտ է,</p> <p>5) կազմակերպության կառավարման անհրաժեշտությունը և խնդիրները ճիշտ է մեկնաբանում,</p> <p>6) կառավարման ֆունկցիաների բնութագրերը ճիշտ է,</p> <p>7) կառավարման ոճերի բնութագրերը ճիշտ է,</p> <p>8) կառավարման ֆունկցիոնալ բաժինների ձևավորման մոտեցումները ճիշտ է,</p> <p>9) աշխատատեղերի ձևավորման և պարտականությունների բաշխման մոտեցումները հիմնավոր է,</p> <p>10) աշխատողների ընտրության կարգը հիմնավոր է,</p> <p>11) կազմակերպության կառավարմանն առընչվող փաստաթղթերի ձևավորումը ամբողջական և հիմնավոր է,</p> <p>12) կնքվելիք պայմանագրերի կազմը և բովանդակությունը իրավաբանորեն ճիշտ է,</p> <p>13) կառավարման արդյունավետության գնահատման մոտեցումները հիմնավոր է:</p>
217.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել շուկայի հետազոտման և գնահատման գործողություններ
218.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է մեկնաբանում <<շուկա>> հասկացությունը,</p> <p>2) շուկայի հետազոտման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է,</p> <p>3) շուկայի հետազոտման հիմնական ուղղությունները բացահայտում է,</p> <p>4) շուկայի հետազոտման գործընթացի փուլերը ճիշտ է բնութագրում,</p> <p>5) ըստ փուլերի շուկայի հետազոտման մեթոդների ընտրությունը հիմնավոր է,</p>

		<p>6) շուկայական պահանջարկի ծավալի բացահայտման մոտեցումները ճիշտ է,</p> <p>7) շուկայի վրա ազդող գործոնների և գնորդի վարքագծի գնահատումը ճիշտ է,</p> <p>8) շուկայական մրցակցության գնահատումը հիմնավոր է,</p> <p>9) շուկայի հատվածավորումը իրատեսական է,</p> <p>10) մարքեթինգի գաղափարների /4P և 7P/ նշանակությունը ճիշտ է բացահայտում,</p> <p>11) մարքեթինգային ռազմավարության մշակման մոտեցումները հիմնավորված է:</p>
219.	Ուսումնառության արդյունք 4	Բնութագրել կազմակերպության ռեսուրսները և գնահատել օգտագործման արդյունավետությունը
220.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) կազմակերպության ռեսուրսների կազմը և կառուցվածքը ճիշտ է բացահայտում,</p> <p>2) կազմակերպության ռեսուրսների խմբերի միջև օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման անհրաժեշտությունը հիմնավորում է,</p> <p>3) նյութական ռեսուրսների խմբերի տնտեսագիտական բնութագրերը ճիշտ է,</p> <p>4) աշխատանքային ռեսուրսների բնութագիրը և դրանց առընչվող ցուցանիշների մեկնաբանությունը ճիշտ է,</p> <p>5) աշխատանքի տեխնիկական նորմավորման էությունը ճիշտ է բացատրում, նորմաների մեծության ձևավորման մեխանիզմը ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>6) ֆինանսական ռեսուրսների հետ կապված հասկացությունների բացատրությունը ճիշտ է,</p> <p>7) ֆինանսական ռեսուրսների համալրման աղբյուրների առանձնահատկությունները ճիշտ է մեկնաբանում,</p> <p>8) ռեսուրսների պահանջվելիք մեծության հաշվարկման մոտեցումները հիմնավոր է,</p> <p>9) հիմնական կապիտալի առանձին խմբերի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է,</p> <p>10) շրջանառու կապիտալի օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է,</p> <p>11) աշխատանքային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության ցուցանիշների հաշվարկը և արդյունքների գնահատումը ճիշտ է,</p>

		12) ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ պարզ վերլուծական գործողությունները և ըստ արդյունքների եզրահանգումները հիմնավոր է:
221.	Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել ծախսերի հաշվարկ, ձևավորել ապրանքի /ծառայության/ գինը
222.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) <<ծախս>> հասկացության բովանդակությունը ճիշտ է մեկնաբանում, 2) տարբերակում է ծախսերի խմբերը, 3) ծախսերը հիմնավորող փաստաթղթերի տեսակները և վավերապայմանները ճիշտ է ներկայացնում, 4) ծախսերի տարբեր խմբերի հաշվապահական ձևակերպումները ճիշտ է, 5) ապրանքների տարբեր տեսակների և ծառայությունների տարբեր խմբերի համար պահանջվող ծախսերի կազմը հիմնավոր է ներկայացնում, 6) ապրանքի կամ ծառայության ինքնարժեքի մեջ ներառվող ծախսերի հոդվածները ճիշտ է ներկայացնում, 7) ինքնարժեքի տարբեր հոդվածների մեծության հաշվարկման մեթոդաբանությունը ճիշտ է կիրառում, 8) հաշվում է ապրանքի կամ ծառայության միավորի ինքնարժեքը, 9) ինքնարժեքի իջեցման հնարավորությունները ճիշտ է գնահատում, 10) ինքնարժեք-շուկայական գին մարժայի տարբերության հիմնավորումը ճիշտ է, 11) անհատական գնից շուկայական գնի անցման տրամաբանությունը բացատրում է:
223.	Ուսումնառության արդյունք 6	Մշակել բիզնես պլան և գործողությունների ծրագիր
224.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) բիզնես գործունեության համար բիզնես պլանի անհրաժեշտությունը հիմնավորում է, 2) բիզնես պլանի բաժինների բովանդակության մեկնաբանությունները ճիշտ է, 3) բիզնես պլանի մշակման համար անհրաժեշտ ելակետային տվյալների կազմը և ձեռք բերման աղբյուրները ճիշտ է ներկայացնում, 4) ճիշտ է կատարում SWOT վերլուծություն, 5) SWOT վերլուծության արդյունքները կիրառում է բիզնես պլանը մշակելու գործընթացում, 6) բիզնես պլանով նախատեսվող միջոցառումները հիմնավորված է,

		<p>7) բիզնես պլանի կատարումն ապահովող գործողությունների ծրագիրը, ժամանակացույցը հիմնավոր է,</p> <p>8) բիզնես պլանի կատարումն ապահովող ռեսուրսների մեծությունները ճիշտ է սահմանվել,</p> <p>9) բիզնես պլանով նախատեսված միջոցառումների իրականացման ռիսկերը և դրանց հաղթահարման քայլերը հիմնավոր են:</p>
225.	Ուսումնառության արդյունք 7	Հաշվել հարկեր, տուրքեր, կազմել ֆինանսական հաշվետվություններ
226.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) հարկային օրենսդրության հիմնական դրույթները ճիշտ է մեկնաբանում,</p> <p>2) հարկային օրենսդրության հիմնական հասկացությունները ճիշտ է բացատրում,</p> <p>3) հարկերի և տուրքերի մեծությունը հաշվելու համար կիրառվող ելակետային ցուցանիշների հաշվարկը ճիշտ է կատարում,</p> <p>4) հարկերի և տուրքերի մեծությունը ճիշտ է հաշվարկում,</p> <p>5) հարկերի վճարման ժամկետների գնահատումը համապատասխանում է օրենսդրության պահանջներին,</p> <p>6) ֆինանսական հաշվետվությունների կազմը ճիշտ է ներկայացնում,</p> <p>7) անհրաժեշտ ֆինանսական հաշվետվությունները ճիշտ է լրացնում,</p> <p>8) ստուգումների իրականացման իրավական ակտերի պահանջները ճիշտ է բացատրում,</p> <p>9) ստուգումների հետ կապված տնտեսվարողի իրավունքներն ու պարտականությունները ճիշտ է ներկայացնում:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾՈՒՄ>>		
227.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-017
228.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ զարգացնել հողային ֆոնդի արդյունավետ օգտագործման նպատակով գործնական նախագծային աշխատանքներ կատարելու կարողություններ:
229.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
230.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-005 <<Հողաշինարարական գծագրություն>> և ՀՌԿ-5-17-007 <<Հողաշինարարության հիմունքներ>> մոդուլները
231.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների

		բավարար մակարդակի ապահովումն է:
232.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հողաշինարարության հիմնական դրույթները, խնդիրները և ժամանակակից ձևերը
233.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է սահմանում հողաշինարարության հիմնական դրույթները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարության խնդիրները, 3) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարության բովանդակությունը, 4) ճիշտ է սահմանում հողաշինարարության ժամանակակից ձևերը:
234.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ՀՀ հողային ֆոնդի կազմը և ակնկալվող փոփոխությունները
235.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է մեկնաբանում ՀՀ հողային ֆոնդի ներկայիս կազմի առանձնահատկությունները, 2) ճիշտ է ներկայացնում պահուստային հողերի ներկայիս վիճակը, 3) ճիշտ է մեկնաբանում պահուստային հողերի օգտագործման հեռանկարները:
236.	Ուսումնառության արդյունք 3	Սահմանել հողերի նպատակային և հողատեսքերի գործառնական նշանակությունները
237.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է սահմանում «հողամասե հասկացությունը», 2) ճիշտ է ներկայացնում հողերի նպատակային նշանակությունը, 3) ճիշտ է ներկայացնում հողատեսքերը և դրանց գործառնական նշանակությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՆԵՐՎԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>		
238.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-018
239.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ներհամայնքային հողաշինարարական նախագծերի օգնությամբ համայնքների հողային ֆոնդի առավել ամբողջական, արդյունավետ ու նպատակային օգտագործման բնագավառում ուսանողին անհրաժեշտ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ տալը: Այն կօգնի նաև ուսումնասիրել նախագծերի կազմման կարգը և կատարել տնտեսագիտական հիմնավորումներ:
240.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
241.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-017 <<Հողաշինարարություն և հողաշինարարական նախագծում>> մոդուլը

242.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
243.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել ներհամայնքային հողաշինարարության բովանդակությունը և խնդիրները
244.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում ներհամայնքային հողաշինարարության բովանդակությունը, 2) ճիշտ է մեկնաբանում ներհամայնքային հողաշինարարության խնդիրները, 3) հիմնավորում է համայնքի հողային ֆոնդի արդյունավետ ու նպատակային օգտագործման ուղիները:
245.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել ցանքաշրջանառությունների տարածքային կազմակերպման մոտեցումները
246.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է սահմանում ցանքաշրջանառությունների տարածքային կազմակերպման խնդիրները, 2) ճիշտ է կատարում դաշտերի և բանվորական տեղամասերի նախագծում, 3) ճիշտ է կատարում դաշտային ճանապարհների, դաշտապաշտպան անտառաշերտերի և ջրամատակարարման կառուցվածքների տեղաբաշխում, 4) մշակում է հողապաշտպան հակաէրոզիոն միջոցառումների քարտացուցակ, 5) կատարում է ցանքաշրջանառությունների տարածքային կազմակերպման արդյունավետության տնտեսական հիմնավորում:
247.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել բազմամյա տնկարկների տարածքային կազմակերպման մոտեցումները
248.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է սահմանում բազմամյա տնկարկների՝ պտղատու, խաղողի և հատապտղային այգիների տարածքային կազմակերպման խնդիրները, 2) ճիշտ է կատարում տեղամասերի նախագծում, 3) ճիշտ է կատարում այգամիջյան ճանապարհների և այգապաշտպան անտառաշերտերի ու ջրամատակարարման կառուցվածքների տեղաբաշխում:
249.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել բնական կերային հողատեսքերի տարածքային կազմակերպման մոտեցումները
250.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է սահմանում բնական կերային հողատեսքերի տարածքային կազմակերպման խնդիրները, 2) ճիշտ է նախագծում խոտհարքաշրջանառության և արոտաշրջանառության սխեմաներ,

		<p>3) ճիշտ է կատարում նախիրային և անասնահոտային տեղամասերի նախագծում,</p> <p>4) ճիշտ է նախագծում փոված (զագոնային) արածեցման տեղամասերը:</p>
251.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու եղանակներն ու մեթոդները
252.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարական նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու եղանակներն ու մեթոդները,</p> <p>2) ճիշտ է կազմում նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու աշխատանքային գծագիր,</p> <p>3) ճիշտ է կազմում նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու հանձնման և ընդունման ակտ,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում կատարված աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվություն:</p>
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ՀՈՂԱԿԱԴԱՍՏՐԱՅԻՆ ԳԵՈՂԵԶԻԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ>>		
253.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-019
254.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հատակագծային-քարտեզագրական նյութերի պատրաստման, որակի գնահատման և հարակից այլ աշխատանքների համար անհրաժեշտ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ
255.	Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
256.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-018 <<Ներհամայնքային հողաշինարարության հմտություններ>> մոդուլը
257.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
258.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տեղագրագեոդեզիական հետազոտությունների անցկացման կարգը
259.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում տեղագրագեոդեզիական հետազոտությունների անցկացման կարգը,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարական նախագծերի կազմման փուլերը,</p> <p>3) ճիշտ է կազմում հողաշինարարական նախագծեր,</p> <p>4) ճիշտ է կատարում հողօգտագործությունների սահմանների վերականգնում և հանույթ:</p>

260.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հողօգտագործման և հողատեսքերի մակերեսների հաշվարկման եղանակները ու ճշտությունը
261.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է կատարում անալիտիկ եղանակով մակերեսների հաշվարկ, 2) ճիշտ է հիմնավորում մակերեսների հաշվարկման ճշտությունը, 3) ճիշտ է կատարում գրաֆիկական եղանակով մակերեսների հաշվարկ:
262.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հողաշինարարական նախագծման մեթոդներն ու եղանակները
263.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում հողաշինարարական նախագծման մեթոդներն ու եղանակները, 2) ճիշտ է կատարում էսքիզային նախագծեր, 3) ճիշտ է կատարում անալիտիկ, մեխանիկական և գրաֆիկական եղանակներով նախագծումներ:
264.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու եղանակները
265.	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու էությունն ու եղանակները, 2) չափումների, անկյունաչափական և գրաֆիկական եղանակներով նախագիծը բնության մեջ ճիշտ է փոխադրում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀՈՂԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>		
266.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-020
267.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել հողերի գնահատման հիմնական դրույթների, գնահատման գործընթացի, հողերի մանիթորինգի, հողի և անշարժ գույքի պետական կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգերի վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
268.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
269.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-017 <<Հողաշինարարություն և հողաշինարարական նախագծում>> մոդուլը
270.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
271.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հողերի գնահատման հիմնական դրույթները

272.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) հողերի գնահատման առանձնահատկությունների բնութագրումը ճիշտ է, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողերի գնահատման հիմնական դրույթները, 3) ճիշտ է մեկնաբանում հողերի գնահատման կարևորությունը:
273.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հողերի որակական գնահատումը (բոնիտում):
274.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի որակական գնահատման էությունը, սկզբունքներն ու ցուցանիշները, 2) ճիշտ է ներկայացնում գնահատման սանդղակների մշակման կարգը, 3) գնահատման սանդղակներից ճիշտ է օգտվում, 4) ճիշտ է կիրառում հողերի որակական գնահատման բալերի հաշվառման կարգը:
275.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հողերի տնտեսական գնահատումը
276.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի տնտեսական գնահատման նշանակությունն ու խնդիրները, 2) ճիշտ է ներկայացնում հողերի տնտեսական գնահատման ցուցանիշները, 3) ճիշտ է ներկայացնում հողերի տնտեսական գնահատման աշխատանքների հաջորդականությունը, 4) ճիշտ է ներկայացնում հողերի տնտեսական գնահատման սանդղակների մշակման կարգը, 5) գնահատման սանդղակներից ճիշտ է օգտվում:
277.	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել հողերի մոնիթորինգի խնդիրները
278.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում հողերի մոնիթորինգի խնդիրները, 2) ճիշտ է կատարում տարածքային համակարգված մոնիթորինգ, 3) կատարված աշխատանքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ճիշտ է կազմում, 4) ճիշտ է իրականացնում հողերի վիճակի փոփոխության բացահայտում, այդ փոփոխությունների կանխատեսում և բացասական գործընթացների հետևանքների կանխարգելման ու վերացման մասին հանձնարարականների մշակում:
279.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել հողի և անշարժ գույքի պետական կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգերը
280.	Կատարման չափանիշներ	1) հողի և անշարժ գույքի պետական կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգերի կիրառման

		<p>անհրաժեշտությունը հիմնավորում է,</p> <p>2) ավտոմատացված համակարգերի բաղադրիչների բնութագրումը ճիշտ է,</p> <p>3) ճիշտ է կիրառում հողի և անշարժ գույքի պետական կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգերը:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՀԱՏԱԿԱԳԾՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>		
281.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-021
282.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել գյուղական բնակավայրերի հատակագծման վրա շրջակա միջավայրի գործոնների ազդեցության որոշարկման կարողություններ, ինչպես նաև հատակագծման նախագծի կազմման սկզբունքային մոտեցումները գործնականում կիրառելու հմտություններ:
283.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
284.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-018 <<Ներհամայնքային հողաշինարարության հմտություններ>> մոդուլը
285.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
286.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել բնակչության թվաքանակի շարժընթացի և հեռանկարային փոփոխման միտումները
287.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է սահմանում «բնակչություն» և «բնակչության շարժ» հասկացությունները,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում բնակչության շարժընթացի վրա ազդող սոցիալական և տնտեսաքաղաքական գործոնները,</p> <p>3) ճիշտ է բացատրում բնակչության տարաբնակեցման ձևերն ու համակարգերը,</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում բնակչության թվաքանակի փոփոխման հեռանկարային պատկերը,</p> <p>5) ճիշտ է մեկնաբանում գյուղական բնակավայրերի հասարակական դերը:</p>
288.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել գյուղական բնակավայրերի բնակելի ֆոնդի հաշվարկման սկզբունքները
289.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում գյուղական բնակավայրերի բնակելի ֆոնդի կառուցվածքը,</p> <p>2) ճիշտ է բացատրում բնակելի ֆոնդի հաշվարկման սկզբունքները,</p>

		<p>3) ճիշտ է անցկացնում և հստակեցնում հասարակական շենքերի ու կառույցների սահմանները,</p> <p>4) ճիշտ է որոշում բնակելի և արտադրական գոտիների մակերեսները,</p> <p>5) ճիշտ է տարանջատում տարածքի գործառնական, բնակելի, արտադրական և կանաչ գոտիները,</p> <p>6) ճիշտ է բացատրում տարածքի գոտիավորման միավորների ընտրությունն՝ ըստ իրավիճակի:</p>
290.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել գյուղական բնակավայրերի հատակագծման և կառուցապատման նախագծային նորմաները
291.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում բնակելի տների տեղաբաշխման պայմաններն ու նորմաները,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում հասարակական և սոցիալական նշանակության շենքերի և շինությունների տեղաբաշխման պայմաններն ու նորմաները,</p> <p>3) ճիշտ է կազմում բնակելի գոտու գրաֆիկական նախագիծ,</p> <p>4) ճիշտ է կազմում արտադրական գոտու գրաֆիկական նախագիծ,</p> <p>5) հատակագծման նախագծի տեխնիկատնտեսական գնահատումը ճիշտ է իրականացնում,</p> <p>6) կատարված նախագծային աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվությունը ճիշտ է կազմում:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀԱՄԱՅՔԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>		
292.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-022
293.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել տեղական նշանակության ճանապարհների նախագծման և շինարարության հիմնական տարրերի, գյուղական համայնքներում տեղական նշանակության ճանապարհային ցանցի տեղաբաշխման առանձնահատկությունների վերաբերյալ գիտելիքներ և դրանք գործնականում կիրառելու կարողություններ:
294.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
295.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-017 <<Հողաշինարարություն և հողաշինարարական նախագծում>> մոդուլը
296.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:

297.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել տեղական նշանակության (գյուղական) ճանապարհների մասին ընդհանուր տեղեկություններ
298	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ներկայացնում տրանսպորտի դերն ու նշանակությունը գյուղատնտեսական արտադրությունում, 2) ճիշտ է բացահայտում հանրապետական և տեղական նշանակության ճանապարհների դասակարգման սկզբունքների բովանդակությունը:
299.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել տեղական նշանակության (գյուղական) ճանապարհային ցանցի հետազոտման և նախագծման հիմնական սկզբունքները
300.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կատարում տեղական նշանակության ճանապարհային ցանցի տեղաբաշխում, 2) ճիշտ է կատարում ճանապարհների տարեկան բեռնվաճառության և բեռնաշրջանառության հաշվարկ, 3) ճիշտ է կատարում ճանապարհների հեռանկարային բեռնվաճառության և բեռնաշրջանառության հաշվարկ, 4) ճիշտ է որոշում տեղական նշանակության ճանապարհներով իրականացվող երթևեկության ինտենսիվությունը:
301.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել ճանապարհների հատակագծման աշխատանքներ
302.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) հատակագծի վրա ճանապարհային ուղեգծերի անցկացում ճիշտ է կատարում, 2) հատակագծի վրա շրջանային և անցումային կորերն ու դրանց տարրերը ճիշտ է անցկացնում, 3) շրջանային և անցումային կորերի հիմնական տարրերի հաշվարկները ճիշտ է կատարում:
303.	Ուսումնառության արդյունք 4	Կազմել ճանապարհների երկայնական և լայնական կտրվածքների պրոֆիլներ
304.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է կազմում ճանապարհների երկայնական կտրվածքի պրոֆիլ, 2) ճիշտ է կազմում ճանապարհների լայնական կտրվածքի պրոֆիլ, 3) ճիշտ է հաշվում երկայնական թեքությունները, բանվորական և նախագծային նիշերը, 4) ճիշտ է հաշվում հողային աշխատանքների ծավալները, 5) ճիշտ է կատարում ուղղաձիգ և գոգավոր կորերի հաշվարկ:
305.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել ճանապարհներից ջրահեռացման և գետերի վրայով ճանապարհների անցկացման մոտեցումները
306	Կատարման չափանիշներ	1) ճիշտ է ներկայացնում ճանապարհների վրա ջրի վնասակար ազդեցությունը և հողային պաստառի խոնավացման աղբյուրները,

		<p>2) ճիշտ է հաշվարկում ջրահեռացման կառույցների նախագծման ժամանակ ջրային հոսքի ծախսը,</p> <p>3) ճիշտ է կատարում հիդրավիկական հաշվարկ՝ փոքր կամուրջների և ճանապարհային խողովակների կիրառման դեպքում:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ՀՈՂԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱՅԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>		
307.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-023
308.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ և նրա մոտ ձևավորել հողային շուկայի ուսումնասիրման բավարար գործնական հմտություններ: Մոդուլը նախատեսված է այն անձանց համար, ովքեր իրենց մասնագիտական պարտականությունների բնույթին համապատասխան կատարելու են հողային շուկայի ուսումնասիրման գործողություններ:
309.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
310.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-017 <<Հողաշինարարություն և հողաշինարարական նախագծում>> մոդուլը
311.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
312.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել հողային շուկայի ուսումնասիրության և վերլուծության ձևերը
313.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է կատարում հողի շուկայի ուսումնասիրություն,</p> <p>2) ճիշտ է կատարում հողի շուկայի վերլուծություն,</p> <p>3) ճիշտ է գնահատում հողերը ըստ նպատակային նշանակության,</p> <p>4) ճիշտ է կատարում հողի գնի վերլուծություն,</p>
314.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել հողի շուկայի ուսումնասիրության խնդիրները
315.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում հողամասերի գնային վիճակը ըստ տեղադրվածության, հողամասերի մակերեսների, չափերի, որակական հատկանիշների,</p> <p>2) ճիշտ է կատարում հողային շուկայի համակարգված դիտարկումներ,</p>

		<p>3) ճիշտ է ներկայացնում հողային ֆոնդի կազմը ըստ նպատակային նշանակության</p> <p>4) ճիշտ է ներկայացնում հողային շուկայի տվյալների գրանցման աղյուսակը:</p>
316.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել հողային շուկային զարգացման և կանխատեսման հեռանկարները
317.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում հողային շուկայի զարգացման միտումները</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում հողային շուկայի ձևավորման արդի վիճակը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում հողային շուկայի զարգացման հեռանկարները,</p> <p>4) ճիշտ է բացատրում հողի շուկայի կարգավորման կառուցակարգերը:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>		
318.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-024
319.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ զարգացնել անշարժ գույքի գնահատման գործընթացի իրականացման գործնական կարողությունները՝ հաշվի առնելով գնահատման վրա ազդող բոլոր գործոնները:
320.	Մոդուլի տևողությունը	62 ժամ
321.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-007 <<Հողաշինարարության հիմունքներ>> մոդուլը
322.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
323.	Ուսումնառության արդյունք 1	Ներկայացնել անշարժ գույքի գնահատման գործընթացում օգտագործվող օրենսդրական ակտերը և հիմնական հասկացողությունները անշարժ գույքի գնահատման նպատակով
324.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում անշարժ գույքի հասկացողությունը ըստ ՀՀ հողային օրենսգրքի,</p> <p>2) ճիշտ է մեկնաբանում անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքները,</p> <p>3) ճիշտ է մեկնաբանում այլ գույքային իրավունքները և անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների սահմանափակումները,</p>

		<p>4) ճիշտ է բացատրում անշարժ գույքի շուկայական գնահատումը, անշարժ գույքի գնահատման ստանդարտները,</p> <p>5) ճիշտ է բացատրում Գույքահարկի մասին ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի բովանդակությունը կապված բնակելի նշանակության շենքերի շինությունների գույքահարկի գանձման հետ,</p> <p>6) ճիշտ է բացատրում Գույքահարկի մասին ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի բովանդակությունը կապված հասարակական և արտադրական նշանակության շենքերի շինությունների գույքահարկի գանձման հետ:</p>
325.	Ուսումնառության արդյունք 2	Ներկայացնել անշարժ գույքի կադաստրային գնահատման գործընթացը
326.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է բացատրում բազմաբնակարան բնակելի շենքի բնակարանի կադաստրային արժեքի որոշման գործընթացը,</p> <p>2) ճիշտ է բացատրում անհատական բնակելի տան կամ այգետնակի և դրան կից օժանդակ շինությունների կադաստրային արժեքի որոշման գործընթացը,</p> <p>3) ճիշտ է գնահատում առանձին կանգնած հասարակական նշանակության շինության կադաստրային արժեքի որոշման գործընթացը,</p> <p>4) ճիշտ է գնահատում առանձին կանգնած արտադրական նշանակության շինության կադաստրային արժեքի որոշման գործընթացը,</p> <p>5) ճիշտ է գնահատում բազմաբնակարան բնակելի շենքում տեղակայված հասարակական կամ արտադրական նշանակության օբեկտի կադաստրային արժեքի որոշման գործընթացը,</p> <p>6) ճիշտ է գնահատում անշարժ գույքի գույքահարկի արժեքը ըստ գույքի նպատակային նշանակության</p> <p>7) ճիշտ է գնահատում պետական և համայնքային սեփականություն հանդիսացող բնակավայրերի հողերի գնահատումը օտարելու կամ վարձակալության տրամադրելու նպատակով գործընթացը</p>
327.	Ուսումնառության արդյունք 3	Ներկայացնել անշարժ գույքի շուկայական գնահատման գործընթացը
328.	Կատարման չափանիշներ	<p>1) ճիշտ է ներկայացնում համեմատատական մեթոդով անշարժ գույքի շուկայական արժեքի որոշումը,</p> <p>2) ճիշտ է ներկայացնում եկամտային մեթոդով անշարժ գույքի շուկայական արժեքի որոշումը,</p> <p>3) ճիշտ է ներկայացնում ծախսային մեթոդով անշարժ գույքի շուկայական արժեքի որոշումը,</p>

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ>>

329.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-025
330.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ զարգացնել գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման կարողությունները: Ավարտելով այս մոդուլը ուսանողը կարողանալու է կազմել անշարժ գույքի պետական գրանցման համար պահանջվող փաստաթղթերի փաթեթը՝ ամբողջական տեսքով:
331.	Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
332.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-011 <<Հողային իրավունք>> մոդուլը
333.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
334.	Ուսումնառության արդյունք 1	Բացատրել գույքի նկատմամբ իրավունքների գրանցման էությունը, բովանդակությունը և հասկացողությունները
335.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է բացատրում տնօրինման, տիրապետման և օգտագործման իրավունքների բովանդակությունը, 2) ճիշտ է սահմանում գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման համակարգը, 3) ճիշտ է ներկայացնում գույքի նկատմամբ պետական գրանցման իրավունքները և սահմանափակումները, 4) ճիշտ է բացատրում գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման հասկացողությունները, 5) ճիշտ է ներայացնում գույքահարկի հարկման նպատակով արդյունաբերական, արտադրական նշանակության շինությունների ցանկը, 6) ճիշտ է ներայացնում գյուղատնտեսական արտադրական նշանակության շինությունների ցանկը:
336.	Ուսումնառության արդյունք 2	Բնութագրել անշարժ գույքի և դրա նկատմամբ իրավունքների օրենսդրական և իրավական ոլորտը, փաստաթղթա-իրավական ցուցանիշները
337.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) պետական գրանցման հիմնական սկզբունքները և խնդիրները ճիշտ է ներկայացնում, 2) պետական գրանցման սուբյեկտները ճիշտ է ներկայացնում, 3) պետական գրանցման փաստաթղթերը ճիշտ է ներկայացնում, 4) գույքի նկատմամբ իրավունքները և սահմանափակումները ճիշտ է ներկայացնում:

338	Ուսումնառության արդյունք 3	Բնութագրել կադաստրային գնահատման բովանդակությունը
339	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) կադաստրային գնահատման հիմնական սկզբունքները և խնդիրները ճիշտ է ներկայացնում, 2) գույքահարկը և հարկվող օբյեկտները ճիշտ է սահմանում, 3) բնակելի նշանակության շենքերի կադաստրային գնահատումը ճիշտ է կատարում, 4) գույքահարկից ազատվող օբյեկտները և սուբյեկտները ճիշտ է ներկայացնում, 5) առանձին կանգնած հասարակական նշանակության շինությունների գնահատման կարգը ճիշտ է ներկայացնում, 6) առանձին կանգնած արտադրական նշանակության շինությունների գնահատման կարգը ճիշտ է ներկայացնում:
340	Ուսումնառության արդյունք 4	Ներկայացնել իրավունքների պետական գրանցման ոլորտում տեղեկատվության տրամադրման կարգը
341.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) տեղեկատվության բովանդակությունը ճիշտ է ներկայացնում, 2) անշարժ գույքի կադաստրի տեղեկատվական տեխնոլոգիաները ճիշտ է ներկայացնում, 3) անշարժ գույքի պետական միասնական կադաստրի բովանդակությունը ճիշտ է ներկայացնում, 4) անշարժ գույքի միավորի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ճիշտ է ներկայացնում:
342.	Ուսումնառության արդյունք 5	Ներկայացնել պետական գրանցման կասեցման, դադարեցման և մերժման կարգը
343.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) պետական գրանցման վարույթը իրականացնող մարմնի կողմից կասեցման դեպքերը ճիշտ է ներկայացնում, 2) պետական գրանցման վարույթը իրականացնող մարմնի կողմից դադարեցման դեպքերը ճիշտ է ներկայացնում, 3) պետական գրանցման վարույթը իրականացնող մարմնի կողմից մերժման դեպքերը ճիշտ է ներկայացնում, 4) ճիշտ է բնութագրում ինքնակամ հողազավթում, ապօրինի կառուցապատում բնորոշումները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ <<ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԵՐԻ ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄԸ>>		
344.	Մոդուլի դասիչը	ՀՌԿ-5-17-026
345.	Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ և գործնական կարողություններ հողաշինարարական, հողակադաստրային միջոցառումների տնտեսական արդյունավետության հիմնավորման և

		լավագույն տարբերակների ընտրության համար:
346.	Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
347.	Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելուց առաջ անհրաժեշտ է ուսումնասիրել ՀՌԿ-5-17-017 <<Հողաշինարարություն և հողաշինարարական նախագծում>> մոդուլը
348.	Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
349.	Ուսումնառության արդյունք 1	Հաշվարկել հողակադաստրային միջոցառումների իրականցման համար պահանջվող կապիտալ ներդրումների արդյունավետությունը
350.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է մեկնաբանում ներդրումների էությունը և դրա տնտեսական նշանակությունը, 2) ճիշտ է մեկնաբանում և հաշվարկում բացարձակ արդյունավետության ցուցանիշները, 3) ճիշտ է վերլուծում և հաշվարկում հարաբերական արդյունավետության ցուցանիշները,
351.	Ուսումնառության արդյունք 2	Որոշել համախառն արտադրանքի արժեքը, արտադրական ծախսերը, զուտ եկամուտը, համախառն եկամուտ:
352.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է հաշվարկում համախառն արտադրանքի արժեքը, 2) ճիշտ է հաշվարկում արտադրական ծախսերի մեծությունը, 3) ճիշտ է հաշվարկում համախառն եկամուտը, զուտ եկամուտը
353.	Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել հողակադաստրային միջոցառումների տնտեսական արդյունավետության հիմնավորում
354.	Կատարման չափանիշներ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ճիշտ է ընտրում նախագծային տարբերակները, 2) ճիշտ է մեկնաբանում բերված ծախսերի բովանդակությունը, 3) ճիշտ է բացատրում արդյունավետ տարբերակների ընտրության հաջորդական քայլերը, 4) ճիշտ է հաշվարկում, շահույթի, եկամտաբերության մակարդակի և շահութաբերության մակարդակ ցուցանիշները:

Միջին մասնագիտական կրթության 0413.04.5 <<Հողային ռեսուրսների կառավարում>>
 մասնագիտության 0413.04.01.5 <<Մասնագետ՝ հողային ռեսուրսների կառավարման>>
 որակավորման օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Ուսուցման երաշխավորվող տարին
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ, ՍՈՑԻԱԼ - ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2.	Տնտեսագիտության հիմունքներ		72	48	2
3.	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		72	48	2
4.	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	1
5.	Պատմություն		72	48	1
6.	Ռուսաց լեզու		99	66	1
7.	Օտար լեզու		99	66	1
8.	Լանդշաֆտագիտության և էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	2
9.	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		42	28	1
10.	Ֆիզիկական կուլտուրա		186	124	1-2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		858	572	
	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1.	Հաղորդակցություն		54	36	2
2.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		54	36	1
3.	Համակարգչային օպերատորություն		54	36	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		162	108	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Հողագիտություն		108	72	1
2.	Ընդհանուր երկրաբանություն		81	54	1
3.	Ընդհանուր երկրագործություն		108	72	1
4.	Անասնաբուծության հիմունքներ		81	54	1
5.	Հողաշինարարական գծագրություն		108	72	1
6.	Ընդհանուր գեոդեզիա		108	72	1
7.	Հողաշինարարության հիմունքներ		72	48	2
8.	Գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների բովանդակություն		81	54	1
9.	Հողաբարելավում և հողավերականգնում		81	54	1
10.	Գրունտների մեխանիկա և շինարարական նյութեր		81	54	1
11.	Հողային իրավունք		108	72	1
12.	Հողի և անշարժ գույքի պետական կադաստրի վարման		108	72	1

	ավտոմատացված համակարգ և հողային պաշարների կառավարման տնտեսական կառուցակարգերը				
13.	Պտղաբուծության և խաղողագործության հիմնունքներ		72	48	2
14.	Գեոդեզիական սարքավորումների և գործիքների կիրառման հմտություններ		54	36	1
15.	Տեղեկությունների մշակման վիճակագրական մեթոդները		81	54	2
16.	Ձեռներեցություն		108	72	2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		1440	960	
	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Հողաշինարարություն և հողաշինարարական նախագծում		81	54	2
2.	Ներհամայնքային հողաշինարարության հմտություններ		81	54	2
3.	Հողաշինարարական և հողակադաստրային գեոդեզիական աշխատանքներ		108	72	2
4.	Հողերի գնահատման և մոնիթորինգի հմտություններ		81	54	2
5.	Գյուղական բնակավայրերի հատակագծման հմտություններ		81	54	2
6.	Համայնքային ճանապարհների նախագծման հմտություններ		54	36	2
7.	Հողային շուկայի ուսումնասիրման հմտություններ		81	54	2
8.	Անշարժ գույքի գնահատման հմտություններ		93	62	2
9.	Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման հմտություններ		81	54	2
10.	Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի հողաշինարարական կազմակերպման տնտեսական հիմնավորումը		54	36	2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		795	530	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		72	48	2
	ՊԱՀՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ		21	14	1-2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	62	3348	2232	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ		200		
	ՊՐԱԿՏԻԿԱ	9			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ	4			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՈՒՄ	7			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	82			